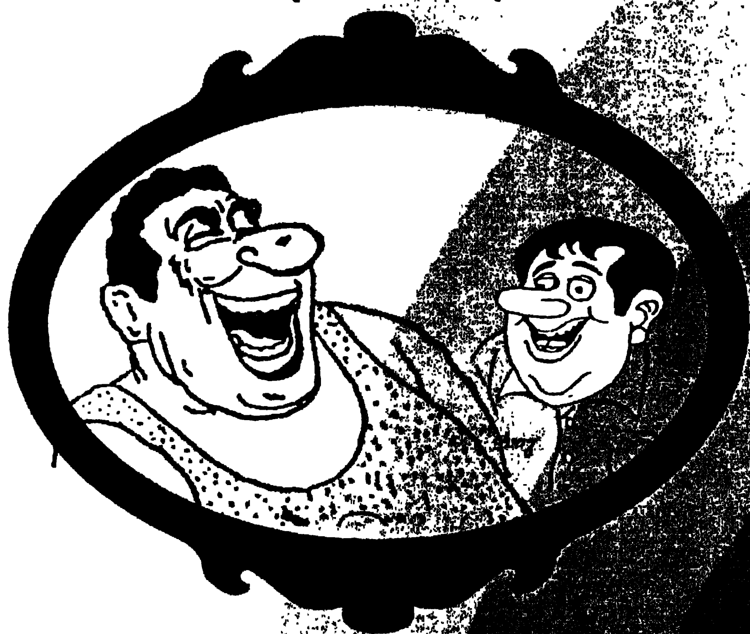
Ka Drama Biria

U SBE

(Vol. I)

Jongrum

11

Financial Assistance, 2010-11

Deptt., Govt. of Meghalaya)

Ka Drama Biria

U SBE

(Vol. I)

da

Kitbor W. Nongrum

~2011~

Ka Sienshon ba nyngkong 2011
Ia ka hok longtrai la tyngkai

La pynmih da u Nongthoh

Shikyntien na u Nongthoh

Nongpule Baieit,

Mynta, ngi shem ba ki kot Drama Khasi ki la mih duna. Kane ka la pynlong ïa nga ba hadien kine ki kot Drama (i) **KA SHATSNGI (1999)** (ii) **Ngam lah ban klet (Diologue - 1972)** (iii) **KA RIMON (2008)** (iv) **KA TIEWBON (2010)**, nga pyrshang pat ban ai ha phi sa kane kawei pat ka kot Drama -

***Ka Drama Biria: U SBE** (Vol. 1)*

Kane ka Drama ka pyni shaphang ka jingjia ha ka jingim u ***Sbe Sing*** kaba ïa dei bad ki biria dei por jong u, kata naduh ka por khynnah haduh ka por samla.

Kyrmen ba kane ka Drama Biria kan ai jingmyntoi ia phi ki Nongpule katba phi dang pule bad sngewsammut ïa u Sbe.

Ka jingsngewnguh ka leit sha ka Sorkar Jylla, Govt. of Meghalaya (Education Deptt., & Arts and Culture Deptt.) kaba la ju pynshlur ïa ki Nongthoh-Khasi da ka jingïarap bei-pisa lem ban pynmih pyrthei ïa ki Kot Khasi.

Khublei.

4½ Mile, Upper Shillong
3 tarik Jylliew (June) 2011

Kitbor W. Nongrum
Nongthoh

KI KOT DRAMA KHASI

(Kitbor W. Nongrum)

Ka jingmih ki Kot Drama Khasi na kawei ka por sha kawei ka por ka la nang pynriewspah ïa ka Thoh ka Pule Khasi. U Nongthoh Drama u pyrshang ban wad ki ktien bashoh bha bad ba bang ban pyn-ih ïa ka jingïakren. Kane ka pynroi bad pynriewspah ïa ka ktien. Ka Drama ka batai ïa ka jingim briew. U nongthoh u mang lypa ba baroh ki Nongiashim Bynta kin ïoh la ka kam ban leh. U nongthoh u ïaleh ban thep ha ka Drama kumno ban pynrkhie, pynkmen, pynkyndeh mynsiem, pynsyier mynsiem bad pynjawummat ïa ki Nongpeit-kai. Ka jingïaleh ha Rynsan ka donkam ïa u Nongïalam (Director) uba tbit bha.

Ha Ri Khasi-Jaintia jong ngi, ngi shem ba u Khasi u don la ka sap thoh Drama. U Nongthoh Drama u pynbiang katkum ka bor sngewthuh ki nongpeitkai. Ki thoh ka Drama bad ki la pynïaleh rehearsal. Katba nang ïaleh rehearsal ki nang lap ïa ka jingduna ne ka jingtam bad kata ka ailad ïa u Nongthoh Drama ban nang pynbha bad pynjanai. Ia kano kano ka Bynta kaba eh ban pyni ha u nongpeitkai ki shu ïaleh ban batai ne pynshai narud.

Kumba la ong, ha Ri Khasi-Jaintia jong ngi, la ha Sor ne ha Nongkyndong ngi shem ba bun na ki nongthoh drama kiba la pynïalehkai ha Rynsan mynshuwa bad kiba mynta hi ruh, ki Drama ba ki thoh ki shu sah kumto khlem da pynmih pyrthei ha ka dur ka Kot. Ia kine ki drama lada lah ban sei madan bad pynmih ha ka dur ka kot pule ngin shem ba kan ai jingpyntoi ïa u ba bun ba lang bad ka thiar jong ka thoh ka tar Khasi ha ka liang ka Thoh Drama ruh kan kiew irat katba nang ïaid ki por.

<u>Kine ki long ki Drama Khasi (Kot Drama) ba la pynmih pyrthei (Katba lah ban lum jingtip)</u> :

U Julius Kaisar	(na ka *Kot-Khasi Fouth Reader* 1894-Dr. John Roberts)
Ka Savitri	(1910-Hari Charan Roy Dkhar)
Ka Sromnotimai (lane ka Hok)	(1912-Dinonath Roy Dkhar)
U Arbnai	(1912-Dinonath Roy Dkhar la pynmih

ha ka dur ka kot ha ka 1979 da ka Ri Khasi Press)

U Tipsngi	(1924-Dinonath Roy Dkhar)
Kamai ïa ka Hok	(ba pynïalehkai ha ka AIR-na ka kot-Sawdong Ka *Lyngwiar Dpei* (1933-Primrose G. Gatphoh)
Ka Drama u Tirot Sing	(1956-V.G. Bareh)
Ka Drama katba phi mon	(1960-Frank M. Pugh)
Ka Temding ïa ka Shla briew	(1964-Frank M. Pugh)
Ka shem Lanot u Macbeth	(1964-Frank M. Pugh)
Ka Drama u Mihngi	(1965-Mondon Bareh)
Ka Sawangka ki Sanngut ba ïap	(1967-Frank M. Pugh)
Ka Sawangka ki Sawngut ba ïap mynsaw	(1967-Frank M. Pugh)
Ka Tiewlarun	(1967-Simon Jenkin Duncan)
Ka Drama u Baieit Donshkor	(1967-Dewi Sing Khongdup)
Ka Drama ka kut Ïapngar	(1974-O. Lamare)
U Androklis bad u Sing	(1978-Simon Jenkin Duncan)
Ka Shangkawiah ki Rang	(1972-Peace Roy Pariat)
Ki Drama Lyngkot	(1979-W.D. Jyrwa)
Ka Synjat ba la shem pat	(1979-H. Mylliemngap)
U Kiang Nongbah	(1980-Remy Phankon)
Ka Hima Ka jingieit	(1980-H.O. Mawrie)
Ka Jingkut jingmut baskhem	(1980-W.D. Jyrwa)
Ka Rangli	(1980-H. Mylliemngap)
Ka Saïa Nongum	(1980-P. Kharlukhi)
Shihar ki Drama	(1982-D.T. Laloo)
Ki khanatang Shaphang u Mawsariang	(1982-Nobait Swer)
Ar tylli ki Play	(1982-D.S. Khongdup)
*** Ka Mahadei***	(1983-H.W. Sten)

Sha Bethlehem ki Riewstad lai ngut	(Dr. H.B. Ngapkynta)
Ka Ri Umsnam	(1984-J.S. Shangpliang)
Haba ka kupar jot ka dawa	(Anthony Jala)
Lai tylli ki Drama	(1986-Alvan Kharkongor)
U Pyrsa poi ei	(P.T. Marwein)
Mynhynnin-Mynta -Lashai	(Remy G. Phankon)
Ka Kpong ka Jingieit	(Carlus L. Lare)
Koidi 16670	(Remy G. Phankon)
Khie lung ka Dyngkhong-klumar ka pyrthei	(Leo Lyngdoh Rina)
Chynrang Hei Thij	(P.E. Endrison Kyndiah)
Sha ka Khlemraiñ	(Pascal Malngiang)
Ba nga ieit eh ngam banse	(Fidalya Toi)
Ngam lah ban klet	(Dialogue-1972-Kitbor W. Nongrum)
Ka Shatsngi	(1999-Kitbor W. Nongrum)
Ka Rimon	(2008-Kitbor W. Nongrum)
Ka Tiewbon	(2010-Kitbor W. Nongrum)
*** Ka Drama biria u Sbe***	(2011-Kitbor W. Nongrum)

ജ ജ ജ

Ki Nongiashim bynta ha
Ka Drama Biria - *U SBE*

Sbe Sing	*- U khun ba ar ka ïing ka sem - U briew ba don ka biria dei por - U Nongshim bynta ba kongsan eh (La pyni ha ka por khynnah & por samla)*
Kpa u Sbe	*- U Kpa u Sbe Sing.*
Hynmen	*- Ka hynmen u Sbe Sing*
Ki khynnah & ki Samla	*- Ki paralok u Sbe Sing*
Babu	*- U Nonghikai Science*
Boy	*- U khynnah ai jingsha ai bam ha Restaurant*
Jai	*- U pyrsa u Sbe Sing*
Paieit	*- Uba ia trei mistri bad u Sbe Sing*
Duh - Ieit	*- Kawei na ki Samla*
Kpa	*- U kpa jong ka Duh-Ieit*
Paralok	*- U paralok baieit u Sbe Sing*
Doktor	*- U Doktor Kabiraj*
Dhur - Dhur	*- Ka nongdie jhur ba ju wan thied jhur bad kiwei ki mar na Ïewduh.*
Thei-lud	*- Ka samla ba mut ban kiew taksi na Police Bazar*
Duh (Daiamon)	*- Ka Samla die-jhur ha Iewduh*
Ñia	*- Ka lok u Kñi u Sbe Sing*
Duh-Duh	*- Kaba ïadei bakha bad u Sbe Sing.*

Ka Drama Biria - *U SBE*

ACT - I

Jingpyni - 1: U Sbe Sing - ha ka por Khynnah - Rit

(Mynstep u Sbe Sing u shong khreh kot. U Sbe Sing u dei u khynnah-rit bad u dei u khun shynrang ba marwei jong ki kmie ki kpa, bad u don tang kawei ka Hynmen kynthei. Ka Kmie jong u ka la khlad naduh ba u dang rit ma u. Ha ka por khynnah-rit u long u khynnah uba rit mynsiem. Kane ka jinglong rit-mynsiem jong u ka la pyndiaw ia u Kpa)

Sbe - Ani! Ka home work ruh kaba bun sat. *(U thoh pyndep ia ki home-work. Wan rung u kpa)*

Kpa u Sbe - *(Um shym pynthut ia u khun ba u dang thoh jingthoh. U kpa u la pyrshang bunsien ban hikai ïa u khun ba un long uba heh mynsiem. Ynda u iohi ba u khun u la lum la lang ïa ki kot bad thep ha ka pla-kot, u sa sdang ban ïa syllok bad u khun).* Khun phi la dep thoh lut ïa ki home-work?

Sbe - Hooid Pa. Nga la dep khreh lut ïa ki lynnong ba buh bad nga la dep thoh lut ïa kiba phah thoh ha skul.

Kpa u Sbe - Kito ki jingkheiñ ba phi shem jingeh phi la dep kheiñ?

Sbe - Hooid Pa. I la pynïarap batai ki i Kongthei hynnin ka miet.

Kpa u Sbe - Peit shane khun, haba phi la dep khreh kot sa mih kai noh sha phyllaw sha mynshem. Shibit janmiet ynda phi la dep dihsha bad khreh kot katto katne ki lynnong, sa khot ïa ki para-khynnah ba marjan ba kin ïalehkai lang bad phi.

(Ha kata ka por wan rung ka Hynmen u Sbe Sing)

Hynmen - Papa phi leh aïu? Are i Hep! Nga nang wad ïa phi.

Sbe - Phi wad lei ïa nga haba nga dang khrehkot.

Hynmen - Nga shu wad keiñ Hep. Nga mut ban ong ba shibit ynda phi la khreh skul, sa thep noh ïa ki kot ha kato ka pla-kot ba dang shu thied i Pa.

Sbe - Pa, balei phi thied da kawei pat ka pla-kot? Kane ruh ka dang bha te Pa.

Kpa u Sbe - Nga shu thied thymmai ba phi dang kiew klas te khun.

Sbe - Khublei shibun mo Pa.

Kpa u Sbe - Kong-Thei nga nang sneng nang pyni ïa u Sbe ba un long u khynnah uba lehkmen lehsngewbha. Ma phi kum ka hynmen phi dei ban pynmyllen lem ïa une u Hep ba un im sngewbha im palei ym ba un leh rit mynsiem. *(U bat ïa u Sbe na ka tyrpeng)*. Khie khun leit mihkai shipor arpor sha phyllaw, sa wan khreh skul ynda la dei por. *(U Sbe u mih noh)*.

Hymmen - Hooid keiñ Pa, i Hep te i bym ju kwah lehkmen lehsngewbha.

Kpa u Sbe - Kong-Thei, nga kyrmen ba naduh mynta u Sbe un sa im heh mynsiem ryngkat ki paralok jong u. Sa da peit ba ha ka por ba u la dep khreh kot, sa ailad un ïalehkai sngewbha. Sa khot ne ïawer lem ma phi ïa kito ki khynnah para-marjan kiba u sngewïadei lok. Ki khmat sngewsih jong u kin sa jah suki suki bad un sa long uba palei mynsiem.

Jingpyni - 2: U Sbe Sing u la Samla-lud

(U Sbe Sing u la samla-lud bad ka rta un sa dap artad kumba 15 snem. Ka jinglong jong u ka la nang pher nang pher na kato ka jinglong ha ka por khynnah-rit. Mynta u long u samla uba pariah bad uba don ka durkhmat ba phuh-samrkhie haba u ïa kynduh ne ïa kren badno badno. U don ki biria dei por kyrhai. Ki khynnah bad para samla ki ju ïa sngewtynnad ban ïalehkai lang bad ïa shongkai myllen bad u. Ha kawei ka janmiet, hadien ka jingïalehkai u la khot ïa ki paralok ban ïa shong jahthait noh shipor arpor)

Sbe - Ban shu ïalehkai sah kam bha donkam ban ïa shongkai hateng hateng.

Khynnah-1 - Bah Sbe ïathuh khana noh seh kawei kaba phi dang shem thymmai.

Sbe Sing - O shisha! Ia sngap lang mo. Uwei u paralok u ïathuhkhana ha i Pa ïa ka jingleit Kolkatta jong u bad la u khun. Sngap u ïathuh ba ki ïa kiew da ka bos ar-mala ban leit ïaidkai. Namar bym don jaka shuh ha

ka mala ba hapoh, ki la ïakiew noh sha ka mala ba ar. Shuwa ban ïaid ka bos, u khun jong u u la tan ïa u kpa na ka kti ban ïa hiar noh. Phi tip balei? Namar uta u khun u sheptieng ban shong ha kata ka bos namar bym don nongñiah (driver) ha ka mala ba ar jong kata ka bos. *(Shaw ki ïa rkhie ki paralok jong u)*

Samla-1 - Sbe, ïathuh biang ïa kata ka sur kren phareng ki Nongsohbar ba kin ïa tip lem kine ki paralok.

Sbe - Ka sur kren jong ngi ki Khasi ka pher na kawei ka thaiñ ne shnong sha kawei pat. Kum ha Sohbar ban ong - *'la jhieh ka jaiñ'*, nga sngew kumba ki ong - *'la don mine ka rat' (Kiba ïa don hangta ki la ïa rkhie shaw).*

Samla-2 - Kumno kumta phi ïathuh shisien ba ha Nongkseh ne ha Mawlai hana sngew kumba kim ju sarong ïa ka jingheh ka jaka jong ki.

Sbe - Yn ïathuh biang seh ïa kata ruh.

Khynnah - Ïathuh ïathuh ngim pat ïohsngew.

Sbe - To ïa sngap keiñ - Uwei u paralok jong nga uba na Nongkseh u ong ba u don ka jaka sha pynnoh Umïam. Ha ka por ba mih soh haba u poi sha kata ka jaka u ju wanrah soh-pyriam uba bang bha. Nangta, uta u paralok u da ong - *"Ka jaka jong ïi sha pynnoh Umïam kaba heh bha tangba kaba rit".*

Samla - Kumno kumta u ong ba ka jaka kaba heh bha tangba kaba rit - ka mut kumno?

Sbe - U mut ban ong - *"Ka jaka te kaba heh bha tangba kaba long riat".* Namar ka Nongkseh ne Mawlai ïa *'ka Riat* ki ong *'ka Rit'. (Shaw ki ïa rkhie ki samla bad ki khynnah)*

Khynnah-1 - Bah Sbe to ïathuh sa tang kawei, ngin ïa leit noh ba la kemdum.

Sbe - Uwei u Nonghikai Kot Niam u shem jingeh ïa uwei u khynnah uba thlun. Haba u kylli na uta u khynnah ba hangno ka Lieng u Noah ka sangeh. Uta u khynnah uba pule bha ïa ka Bible u la jubab kumba dei - *"Ha u Lum Alalat".* U Nonghikai u ong kam dei kumta - Katba uta u khynnah u ong ba ka dei. U Nonghikai u pynshai ba ka dei - *"Ha u Lum Ararat".* Hynrei uta u khynnah u ïeng skhem ha lade bad

u la ong biang kumta - *"Ha u Lum Alalat"*. **U Nonghikai ba u thait ban ïa bun ktien u la khot ïa uta u khynnah bad phah thoh ha ka black board - U khynnah ruh da ka jingshlur u leit thoh -** *"Ha u Lum Ararat"*. **Hangta u Nonghikai u sa peiphang ba uta u khynnah u thlun ban kren ne ban kynnoh ba ïa u "r" u kynnoh "l".**

(Shaw ki ïa rkhie baroh. U Sbe Sing ruh u rkhie sammut lang bad ki)

- To sa kane kawei mynta ka janmiet - Ngan ai noh da ka jingkyntip ba lyngkot.

Khynnah-3 - Kaba kumno pat Bah Sbe?

Sbe - To sngap seh wat laplah eh. Kumno phin ïa ong ne thoh da ki dak jingkheiñ ha ka phareng, haba nga ong kumne - "U Khar Sikh u pang jur sha ba palat."*(Kiba ïa don hangta ki la shu ïa sngap jar bad pyrkhat kumno kin ai ïa ka jubab. San minit ei ei ka la leit, ym don ban ai jubab)*

Khie sa ïa pyrkhat sha ïing.

Samla - Ïathuh noh Bah Sbe, lem kumta ngin nym nang ïohthiah shibit ka miet ban pyrkhat ïa kata ka jingkyntip jong phi.

Sbe - Shu ong ne thoh kumne - 666 (Six-six-six)

(Shaw ki ïarkhie baroh - Ki sa ïa leit phai noh sha la ki ïing)

Jingpyni - 3: Hapoh Kamra-Skul, Class - IX

Babu - Mynta ha kane ka period jong ka Chemistry ngan ai ka jingbatai ïa ka Lynnong shaphang ka *"Water"* (katta shaphang ka "Um"). Ka formula jong ka Water ka dei - H_2O. Ngi dei ban thoh kumne:

(U thoh ha ka Black-Board - H_2O*)*

(Ha kata ka por u Nonghikai u ïohi ba u Sbe Sing u dem ha ka desk ba u shohsamthiah. U phai sha ka Black Board bad u pyndam noh ïa katei ka Formula H_2O*)* - Phi la ïa sngewthuh ïa kato ka jingbatai?

Ki khynnah - Hooid Babu.

Babu - *(U phai sha u Sbe)*. Sbe Sing!

Nga ïohi kumba me shohsamthiah.

Sbe - *(U kyndit thret. U ïeng tuiñ)*. Em Babu *(u thok)*

Babu - Sbe Sing - nga batai ïa kaei mynta?

Sbe - Phi batai ïa ka Water, Babu.

Babu - Kaei ka formula jong ka Water? Me lah ban ïathuh?

Sbe - Hooid Babu

Babu - Ka dei kumno?

Sbe - Ka Formula jong ka Water, ka dei ...... ka dei .... Ka Formula jong ka Water ka dei H to O.

Babu - Correct - Shabas. Ale ale wan thoh ha ka Black-Board.

Sbe - *(U ïeng bad wan sha khmat ka Black-Board. U shim ïa u shok bad u sdang ban thoh kum uba tip eh)*

H I J K L M N O

Ki khynnah - He .... he ....! *(la rkhie shaw ki khynnah)*

Babu - *(U thap ïa ka shyllangmat la jong)*

Mano ba batai ïa me ban thoh kumto?

Sbe Sing - Nga sngew kumba phi ong H to O.

Ka dei em Babu?

Babu - Ka la dei eh keiñ me! Me ïohi ba nga thoh kumtei?

Sbe - *(U phla)* Em Babu, nga khlem ïohi, nga shu ïohsngew namar ba nga shoh samthiah ngam lah ban peit ki khmat.

Babu - Kata keiñ me ba nga la ïohi ïa me ba me shoh samthiah. Hynrei me dang thok pat.

Sbe - Map Babu, map Babu. Nga la bakla ma nga.

Ki khynnah - He .... he ...... *(ki ïarkhie biang ki khynnah)*

Babu - To to sngap jar, wat ïa jam.

U Sbe Sing u la phla ba u la bakla.

Peit biang sa shisien. *(U pyndam noh ïa kaba thoh u Sbe - u thoh biang sa shisien - H_2O)*. H_2O kane ka dei ka formula jong ka water. Me ïohi mynta.

Sbe - Hooid Babu.

Babu - *(U peit por ha ka baje kti)* Are! ka por ruh ka la kut. To ngin bteng pat la shai. *(U Babu u mih noh bad baroh ki khynnah ki ïa ïeng).*

Ki khynnah - He ...... he .... (Baroh ki ïa rkhie mian mian bad leit kdup ïa u Sbe Sing) - Ka formula water ka dei *HIJKLMNO.*

Sbe - Em em, ka dei H_2O

Jingpyni - 4: Hadien 3 bnai, u Sbe Sing um shym leit skul shuh

(Hadien 3 bnai, u Sbe Sing um shym bteng shuh ïa ka jingpule ha skul namar ka jingkhlad noh u kpa jong u. Ka la long ka jingsngewsih kthang ïa u khun bapli uba la duh noh ïa u kpa uba ju ïa syllok bad u. U Sbe Sing u ñiad ïa ki ummat ba lang ha ki khmat haba u poi kynmaw ïa ka jingkhlad noh u kpa. U pyrshang ban pyntngen bad pynpalei ïalade namar u kpa hi u ju kren ha u ba um dei ban pynrit mynsiem ïalade, hynrei un long barobor uba pynpalei ialade bad ban don ka mynsiem, bakmen. Ka dei ha ka por ba u dang pule ha ka Class - IX u la pep skul noh. Hadien 2 (ar) snem u la pyrshang ban ïa aireng ha ka Selection Matrik kum u Private Candidate. Hynrei um shym la pass, namar um shym kitkhia ha ka jingpule ba u la leit bylla sngi kylleng kylleng kum u mistri. U Sbe Sing u nang ruh ban trei kiwei de ki jait kam. U nang ruh ban ñiah kali bad u don ka Driving License (Public Service). U don ki Biria dei por kyrhai)

ACT - II

Jingpyni - 1: U Sbe Sing na ka jingthngan u leit bam shaw

(U Sbe Sing u leit trei shitaïew tam sha Mawjrong. Ha kawei ka sngi katba u dang wan phai sha Shillong, ka kali ba u wan ka la sniew ha ka thaiñ Mylliem. Ka leit dei ha ka jaka bym don dukan die sha die ja. Kat ban dep shna ïa kata ka kali, u Sbe u la thngan shaba palat. Ynda la dep shna ka kali ka wan phai beit sha Sor Shillong. Ka shim por haduh lai kynta tam ba un poi na Mawjrong haduh Shillong. U Sbe u tang mar ïa hiar na kata ka kali ha Ïew-Mawlong u la thied kawei ka Kot-Khubor Khasi. Namar ba u la thngan palat u la leit rung ha kawei ka Restaurant kaba don ha ka mala ba-ar).

Sbe - *(U shong marwei ha ka kamra bam kaba phai khmat sha surok-bah. U tied tok tok ïa ka miej-bam ban khot ïa u Boy ai bam)* Ei Boy wanrah um shuwa shi klat.

Boy - *(U wanrah um ha ka klat).* Phin bam aïu Bah?

Sbe - *(U dih um shuwa)* Mem i ba nga dang dih um, ngan jubab kumno?

Boy - Sorry Bah.

Sbe - Khie wanrah 2 pleit u shaw dohsniang ba sdieh (*U Boy u mih noh. Ma u pat u plied ïa ka kot khubor ban pule*).

Boy - (*U wanrah biang ka um sa shiklat*) Bah, phi ong katno pleit u shaw?

Sbe - (*U sangeh ka peit kot-khubor)* Nga ong 2 pleit u shaw, 2 pleit u shaw *(U da pynshai).*

Boy - Ka sha pat, Bah?

Sbe - Ïa ka sha sa wanrah pat hadien *(U Boy u mih noh. U pule kot khubor biang bad u dih pynlut ka um baroh 2 klat. U Boy u wanrah ka quater plate ba don u piat, u sohmynken, 2 jur ki proh - ki shamoit bam).*

Boy - *(Tang shipor u wanrah u jok-um bad phylliew um biang ha ki 2 tylli ki klat ba thylli - U khreh mih noh bad kynud sur jingrwai artad)* Hu .... hu ....

Sbe - *(U buh shuwa ka kot-khubor bad khangngoid artad sha surok-bah ba u ïohi liak ïa uwei u paralok).* Ei Deng - Deng! *(U khawoit - hynrei uta u paralok ba ïaid sha surok um ïohsngew ne ïohi ïa ka jingkhot ne jingkhawoit kti u Sbe Sing)*

Boy - *(U kren marwei hangta hajan)* Are! u shaw 2 pliang ngi la dep pynbiang - balei uta uwei pat u nongbam um wan noh. *(U nang pyrkhat ba uta u briew (Sbe Sing) u pan shaw na ka bynta 2 ngut ki nongbam, kata ïa uta u Bah ba shong bad uwei pat uba dang shabar)*

Sbe - *(U la dep pule lut ïa ki bynta ba donkam ha kata ka kot-khubor. U peit por ha ka baje kti bad u kren marwei)* Are! Balei uta u shaw u slem haduh katta por? La palat 20 minit. *(U tied biang da ka shamoit tok-tok ïa ka miej-bam bad u sa pule pyndep artad ïa ka kot-khubor)*

Boy - *(U wan sha ka miej bam)* Phi kwah aïu, Bah?

Sbe - *(U buh ïa ka kot-khubor bad da ka jingdom u phai sha u Boy).* Kwah aïu - shi kwah aïu! Balei la katta por uta u shaw um pat ih seh?

Boy - U la ih naduh hynne, Bah.

Sbe - Te balei pat men wanrah noh?

Boy - Ngi la dep pynbiang naduh mynne. Nga mut ban wanrah noh, tangba nga ap sah ïa iwei pat i paralok jong phi.

Sbe - I paralok aïu ita? *(U la kylli dom hapdeng ka jingthngan)*

Boy - *(U la bun ktien biang).* Ma phi keiñ Bah, haba phi pan 2 pleit u shaw - nga nang mut 2 ngut ki nongbam.

Sbe - Khie, khie wanrah kloi ngan bam ma nga baroh ar pliang.

Boy - To to Bah - kumne hi ngan wanrah noh baroh 2 pliang u shaw. *(U leit noh).*

Sbe - *(U bat ïa ka shyllangmat).* Nga la pei phang mynta! *(U peit sha ka pliang buh piat - sohmynken ba don 2 jur ki proh shamoit bam bad 2 tylli ki klat um)* O! pleng u Boy u mut shisha na ka bynta 2 ngut ki nongbam.

Boy - *(U rung bad wanrah 2 pliang u shaw)* Bah, wat sngewei-ei

mo. Nga la kum pyrkhat bakla ma nga.

Sbe - Ym lei lei - ym lei lei. *(U shim ïa ka shamoit - u proh bad bam pynsted ïa u shaw namar ka jingthngan palat).*

Boy - *(U rah noh ïa kawei ka klat bad shijur u proh-ka shamoit. U da wiat samrkhie artad).* Bam suk Bah.

Sbe - *(Um nangkren shuh ba u bam stet bad bam thyngngian ïa u shaw - U shu kohnguh tang ka khlieh - Tang shiphang hi u shaw 2 pliang u lut phoiñ).* Eh .... *(u jynngan bad u dih um).*

Boy - *(Na kyndong u rkhie ïapler marwei. Nangta u wan biang sha ka miej bam u Sbe).* Yn ai aïu pat Bah?

Sbe - Ka la biang - nga la kdang.

Jingpyni - 2: Ha kamra-thiah - U Sbe u dang dihsha, katba u pyrsa jong u u dang pule kot.

(U Sbe Sing u pynpule-kot ïa u Jai (u pyrsa uba dei u khun ka hynmen jong u)

Sbe - *(U shim bad peit ïa ka kopi English)* Jai, ki buh lynnong aïu ban pule ha ïing na kane ka Kopi English?

Jai - Mama, ha Skul i Miss i phah pule tang ïa ki mining ha kane ka kopi.

Sbe - Hato ai hangne ïa kato ka kopi *(U shim artad ïa kata ka kopi ban peit).* Ew, ki dak ruh kumba trud ka syiar. Balei mem da bud shai bad ring pynitynnad ïa ki dak?

Jai - Mama, ngan pynbha kumno phi ïa ki dak haba i Miss i phah thoh da u khulom thep sia. U nib uba kad arliang. *(U la sdang ai nia kai).* Lada u dei u ba tylli kum u let ne u ball-pen, te nga lah seh ban thoh bha kumba ong ma phi.

Sbe - To to keiñ noh ynnai ïa bun ktien ïa kata. Me la dep pule ïa kine ki mining?

Jai - Dep te nga la dep pule hynnin janmiet.

Sbe - To spel dak shuwa bad sa ai ïa ka mining phareng. Nyngkong ai ia ka mining "Read".

Jai - *(U la sdang ban pule teh teh)* R-e-a-d, Read ka mut .... *(U sngap jlang)*

Sbe - To seh ai ïa ka mining jong ka **Read** - ka mut aïu.

Jai - *(U spel biang kumjuh)* R-e-a-d ..... ka mut .... Read- ka mut ....

Sbe - *(To ieh ngan ïarap ma nga na khmat)* R-e-a-d ____ Read, ka mut Pu .... To keiñ pynkut, Pu .... aïu.

Jai - *(U peit artad ïa u kñi uba dang dait ïa u jingbam tah sha - U spel biang).* R-e-a-d .... Read ka mut Pu, ... Read ka mut Pu ...... Pu......... Pukhleiñ.

Sbe - *(U thap ïa ka kti ha ka shyllangmat la jong).* Peit, peit ha kane ka kopi, ka thoh kumno. Imat me peit ïa une u jingbam ba nga bam.

Jai - *(U shim ïa ka kopi - u peit artad)* R-e-a-d, Read - ka mut "Pule".

Sbe - Me la sngewthuh. "Read" ka mut "Pule", hynrei kam dei Read - Pukhleiñ

Jai - Hooid Ma-ma. **Read** ka mut **Pule** *(U ban biang).* **Read** ka mut **Pule.**

Sbe - Pule biang na kato ka kopi English haduh ba men da lah bha, ngan sa kylli jingkylli biang. *(U rung noh shapoh kamra shetja ban leit kynthah ding ha ka smuk)*

Jai - *(Ha ka jaka ba un pule ïa ka lynnong ba la buh, u lap miet pynban ha kaba peit kai ïa kawei ka kot dur ba don halor miej)* Ish - kaba itynnad kane ka kali ....

Sbe - *(U wan rung biang bad phai sha u Jai)* Me la dep pule?

Jai - *(U shu sngap bad dem shapoh).* Pule te nga la pule, tangba .... *(U leh kumba u la pule eh bad u ai ïa ka kopi ha u Mama)*

Sbe - To keiñ ai ïa ka mining jong ka **Egg.** Spel dak shuwa bad sa ai ïa ka mining jong ka.

Jai - E - double - g, Egg ka mut .... *(U sangeh shipor bad u sa pule biang)* **Egg** ka mut. **Egg** ka mut ....

Sbe - To seh ai ïa ka mining jong ka **Egg**. Wat shu ong **Egg** ka mut - **Egg** ka mut. *(U da bat ïa ka smuk bad u da pynkhih artad ïa kata ka smuk).*

Jai - *(Katba u nang peit ïa kata ka smuk ba u bat u kñi jong u, u nang mut ba u Mama u ïarap ban ai ïa ka dak jong u **iwei.** Kumta u la jubab pynsted).* **Egg** - ka mut **iwei.**

Sbe - Balei ka thoh kumta seh ka kane ka kopi?

Jai - Em Mama. Nga ju ïohsngew ba ki khynnah Dkhar ki ju ïa ong - **Egg** - **Iwei.**

Sbe - Nga kylli ïa ka mining jong ka ktien Phareng - **Egg** kaba mut ha kato ka kopi. Kumno mem kynmaw haba me la dep pule hynnin janmiet. **Egg** - ka mut ka **Pyl** .... To keiñ pynkut, **Pyl** ..... **Pyl** - aïu? *(U da peit dom ïa u Jai ba um lah ban jubab)*

Jai - *(Haba u ïohi ba u Kñi ba u peit dom da ki khmat ba heh, u la kyiuh bad um lah ban jubab dep)* - Pyl ...... Pyl ......

Sbe - To seh Jai pynkut - **Egg** ka mut ...... Pyl .... Pyl.......

Jai - *(U shu peit sah ïa ki khmat u kñi. Da ka jingbym-banse u la jubab)* **Egg** - ka mut **Pyllew.**

Sbe - *(U la shu jew).* Peit ha kato ka kopi - **Egg** - ka mut kumno?

Jai - *(U peit ha ka kopi ïa ka meaning jong ka **"Egg"**)* **Egg** - ka **Pylleng.**

Sbe - To to katto la biang. Khie phah - pule sa ha i Pa jong me. Nga hi ngam lah ïaleh bad me. Kane baroh ka dei na ka jingjaipdeh ne jingjaituh ban pule kot. Lada ka long kumne, khlem pep ïa me kin sa khot - u Jai - pdeh ne u Jai - tuh.

Jai - Mama, nga kular ba ngan minot noh ban khreh kot naduh *mynta. (U mih noh artad nangta)*

ഋ ഋ ഋ

Jingpyni - 3: U Sbe Sing ha phyllaw-ïing u Paieit

Paieit - *(Katba u dang bah-kynoi ïa u khun-ksiew ha phyllaw ïing - u la ïohi ïa u Sbe Sing uba la ju ïatrei mistri lang ha ki bnai ba la dep, ba u dang ïaid lynti nangta najan).* Ko Bah Sbe, shano phin lei kumnei dang stiap?

Sbe - *(U ïeng na ba ïaid bad u phai sha ïing u Paieit).* Are! Paieit! Nga khlem da kynmaw peit ïa phi ba nga kyrkieh ka ïaid. Nga mut ban leit sha ïing kur i kyn-um. Phi bah i khyllung jong no, ito?

Paieit - Nga bah ïa u khon-ksew (*U da kynoi artad ïa i khyllung ba u bah).*

Sbe - I Khon - ksew! Ha shuh ngan da wan peit iba kumno! *(U da kiew hajan phyllaw-ïing bad tur hajan u Paieit bad lied ïa ka jaiñ-kup bah khun).*

Paieit - *(U la lyngngoh shiphang balei u Sbe u da kwah lied ïa ka jaiñkup ban peit ïa ita i khyllung).* I khon - ksew iba la khyndai bnei, phei Bah Sbe.

Sbe - Kumno kumta phi ong i khon - ksew ïa i khun - briew?

Paieit - Ho - ho kin, i khon ksew iba nyngkong. Inei i deei i khon jong ka Masi.

Sbe - Khon jong ka Masi! Ha shuh ngan da peit biang sa shisien *(U lied biang ïa ka jaiñ - kup).* Wa i khon - ksew kum i khun briew! I khon - Masi ruh kum i khun briew. Kumno kumta mo?

Paieit - I deei i khon jong ka Masibon, ka khon heh jong nga.

Sbe - O! Phi mut ban ong i khun ksiew. Nga pat nga sngew kumba phi ong i khun - ksew nangta pat sa i khun ka Masi.

Paieit - Nga nang mut ma phei roh phi tip, namar shanei sha ï te ïa i khon u khon ne ka khon, ï ïa ong i khon - ksew.

Sbe - To to haba kumta te nga la sngewthuh. To Paieit, ngan nang ïaid noh ma nga ïoh ngam ïa kynduh shuh ïa uta uba ha ïing.

Paieit - To khei lei suk Bah Sbe. Pin wan kloi ne kumnoo?

Sbe - O, hooid. Nga tang ïa kynduh ïa u ngan wan noh kumne hi. To mo. *(U khreh mih artad)*

Paieit - To khei kata. *(Ha lade u ong)* - U brew a-ïei kum utow uba wan lomi bad u da wan krien jemdaw. *(U kynoi biang ïa u khyllung hangta ha phyllaw - ïing)*

Sbe - *(Tang shipor hi u la wan phai biang)* Are! phi dang bah sah ïa i khon ksew?

Paieit - *(U la kiew jingdom).* Bah Sbe, ha alee hangnei khyndit.

Sbe - *(U wan tur pynsted shaba don u Paieit).* Phi donkam aïu Paieit?

Paieit - Nga shu kwah ïathuh ba kanei ka juk mynta ka dang long kum kata ka juk hyndai imat ba ki brew bad ki mrad ki dang ïa krien da ka juh ka ktien.

Sbe - Phi mut ban ong kumno, Paieit?

Paieit - Nga mut ban ong ba unei u Sing Ja - Sbe imat u dang nang hei ban krien brew haduh kinei ki sngei. Nee kumno phi ong Bah Ja - Sbe?

Sbe - *(U sngewthuh ba u la shah sher).* To mo! *(U mih jyndat nangta da ka jingsngewrem).*

Paieit - *(U kren marwei bad peit artad ïa u Sbe Sing uba ïaid sted)* Wa .... u wan hikai skur da u samla ïa nga u tymmian brew.

ACT - III

Jingpyni - 1: Ka Jingialuh Samla

(Ha Kper Syntiew - u Sbe Sing bad ka Duh - Ieit. Hadien ba ki la ïa ïaid kai katto por, ki sa ïa shong jahthait ha trai u dieng)

Sbe - Duh - duh, kumno kumto ka ïaid sted ka por ba ngi la ithuh ithaw kumne.

Duh - Ieit - Kata keiñ khama - kha tang ha i por ba lyngkot, ym tang ba ngi ïa ithuh ithaw, hynrei ngi ....

Sbe - Ngi lei .... ! *(u kren kyndit)*

Duh - Ieit - Ba .... ba ka jingieit jong nga ka la par paiñ keiñ ....

Sbe - Ka par paiñ hangno ....

Duh - Ieit - Ka la par paiñ ha ka dohnud jong nga jong phi keiñ.

Sbe - *(U bat ïa la ka shadem).* Hooid keiñ nga tang ïa kynduh ïa phi kumne nga sngew kumba kyndeh ka shadem. Imat u dohnud u la siep bad dambit ha ka doh.

Duh - Ieit - Em - em! Ym ha ka doh jong phi, hynrei u dambit ha u dohnud jong nga. Nga sngewthuh ba ma nga ruh nga tang ïa kynduh bad phi ka shadem ka tied kdek - kdek kumba peh khaw ha u prah.

Sbe - Kata keiñ, phim ïohi ha ki phlim Hindi .... Haba la par paiñ *'ka pyar ka mohabat - ka dil ka la dhek - dhek'*, bad ki shijur ki khreh sa ka rwai sur syiang bad kaweh khyrwait sa ki kti ki kjat bad pynkhih syngkai *(U ïeng bad da leh pyrthuh).*

Duh - Ieit - Keiñ - keiñ, wat pyrthuh ïa ki. *(Ka tan ïa u)*

Sbe - *(U peit ieit ïa ka).* Kaba dei Duh - Ieit. Ka jingieit kam dei ban ïa pynkhih met, hynrei ka dei ban ïaineh bad nangpur.

Duh - Ieit - *(Ka jyllud ieit ïa ka kti jong u)* Hooid Bah - Bah, tangba wat ai ba ka jingieit kan pur kum u thning pathaw, uba pur kylleng .... Ka jingieit ba shisha, ka jingieit bajanai ka dei ban neh tang shi jaka. Kata ka jingieit jong nga kan pur tang ha phi bad ka jingieit jong phi kan pur tang ha nga kumba snoh bah u tympew ha u diengkwai. Kular ban nym shet kylla ïa nga.

Sbe - Kumno keiñ ngan shet kylla haba nga dang shoh jingieit samla dang tang ïa phi marwei hi.

Duh - Ieit - *(Ka peit por ha ka haje kti).* Ïa noh Bah - Bah ka por ka la dei.

Sbe - O, hooid keiñ! Nga nang mut ban ong ïa phi. Ngi la kum leh trai ïa kane ka jaka. To keiñ ngin ïa pynbeit noh ïa ka jaka shongneh da kaba ngin tei ïa ka ïing ka sem ba thymmai. Ym ban shu ïa shongkai myllen hangne ....

Duh - Ieit - Ka ïing thymmai aïu kata kaba ngin tei haba nga dei ka khun marwei ka khun - khadduh. Sa wan shong wan sah bad nga keiñ ryngkat i Pa jong nga.

Sbe - Kumno kumta phi pynmih ïa ka kyrteng i Pa jong phi? Haba nga ieit tang ïa phi ruh.

Duh - Ieit - Hooid phi ieit tang ïa nga, nga ruh nga ieit tang ïa phi. Hynrei ban ïoh ïa ka jingieit ba paka, sa da wan ïakren hi ïa i Pa ha ïing.

Sbe - Ngan - ngan wan mynta noh hi. Nga mut ban ong ha kane ka Sngi Saitjaiñ. Ianoh Duh - Ieit. *(Ki sa ïa mih noh)*

Jingpyni - 2: Ha lynti katba u Sbe Sing bad u Paralok jong u ki dang khreh leit sha ïing ka Duh - Ieit

(Ka Samla u Sbe Sing)

Sbe - Phi la ju poi shane sha Upper Shillong?

Paralok - Em, nga poi dang mynta hi ka sien.

Sbe - Tangba phin poi kai shano ma phi sa tang ka shet ka tiew, ka trei ka ktah ha ïa ïing.

Paralok - Phi shu ong - tang ha Sorbah Lower Shillong ruh ym poi lut ki jaka, ban shaduh shane lei - lei te phi. I lok ruh iba na Sor bad iba najan ïing hi khop. Ha ka por samla ngim ju poi shangkai shane shatai. Ngi shu ïashongkai myllen ïa juh samla markylliang tang ha ïing jong i bad ha ïing jong nga.

Sbe - Nga shu ong te, ba mynta phi la laitluid shisha.

Paralok - Hooid kaba shisha. Naduh ba la phet i lok, ka mynsiem jong nga ka la laitluid shisha. Tangba ha kane ka shong ka sah marwei te kaba bunkam hi phi. Hap trei ne leh hi nadong shadong.

Sbe - Ki briew ki i lyngngoh ïa phi ba wat la phi la ïa phet bad i lok jong phi, hynrei phi dang ïa kren ïa khana ne phi dang ïa rung ïa mihkai mar kylliang.

Paralok - Te yn leh kumno, ngi lah hi khlem ïa kren ïa khana ne khlem leit rungkai ha ïing ha sem haba ngi ïa shong ïasah marjan khop. Nalor kata ngi la ïaieit naduh dang khyllung.

Sbe - Ma phi shisha te phi dei u briew uba kynjai jinglong bad dhur - dhur mynsiem.

Paralok - Ym dei tang ma nga, i lok jong nga lei - lei ka mynsiem kum ka paro.

Sbe - Kata keiñ phi, kumno phi ïohdaw ban ïa phet ne ïa shong khlad bad i?

Paralok - Phi la klet noh, nga sngew ba nga la ïathuh ïa phi mynshem snem. Ka jingïapher jingmut jong ngi baroh ar ngut ka dei tang na ka jingïapher ha ka Niam.

Sbe - To ngin buh ka jingkyrmen ba phin ïa kynduh biang bad i.

Paralok - Kata nga ruh nga ju duwai ba U Blei Trai Kynrad Un sa pynïakynduh biang. Namar ka ïing ka sem kaba ïa dem lang, kaba ïa duwai lang ka i-shongkun, katba ki bym long kumta ka i-shongper.

Sbe - Are! kumno kumta ngi la jan poi ha ïing i Duh - leit.

Paralok - Kano ka ïing jong i? *(Ki ïa ïeng shuwa)*

Sbe - Katai hangtai, sa tang shi-pda-maw ngi la poi - Hei lok! kynmaw ïa kato kaba nga la ong. Kata ka long, katba nga dang ong ne kren ma nga, sa ïaleh ban nang pynheh ma phi. Nga ngeit phi la sngewthuh namar kiba ha ïing ha sem jong ka kynthei kin pdiang ïa nga ba nga long shisha u briew uba bit ba biang ban leit poikha ha ïing jong ki.

Paralok - Bah Sbe, wat shuslai. Nga la tip kumno ban leh. Tangba

nga shu kwah tip, hato kiba ha ïing jong ita i samla ki la tip ba phin leit kai ma phi ha ïing jong i.

Sbe - Hooid. Dei u Kpa jong i keiñ uba phah wankai ïa nga. Ïa, ïa noh ki la ap katta por.

Jingpyni - 3: Ha ïing ka Duh - Ieit (ka Samla u Sbe Sing)

Duh - Ieit - *(Ha Baranda - ka ïaid shane shatai bad ap khmih lynti ïa ka jingwankai u Sbe. Ka peit por ha ka baje kti).* Are! kumno la katta por i Bah - Bah im pat poi. I Pa bapli ba i ieit thep mynsiem bad shaniah ïa nga, i da kwah eh ban ïa kynduh ïa i Bah - Bah. *(Ha kata ka por hi, ka ïohi ba u Sbe Sing bad uwei u briew ki la ïa don ha lynti).* O! i la wan - i la wan! *(Ka mynsiem jong ka ka kyndeh bad ka sa rung noh shapoh ïing).*

U Sbe Sing bad uta u paralok ki la ïa poi ha phyllaw ïing jong ka Duh - Ieit. Ka mih ha baranda) Phi la ïapoi. Ale, ale rung hapoh ïing.

Sbe - Duh - Ieit, ine i paralok jong nga.

Duh - Ieit - *(Ka khublei ïa uta u paralok bad kumjuh ïa u Sbe).* Sngewbha ïa shong.

(Ki sa ïa shong baroh arngut)

Sbe - Bah - Heh (Paralok), ine keiñ ita i Duh - Ieit.

Paralok - Bah Sbe shu ong beit - "Ine i samla jong nga".

Duh-Ieit - Nang ïa shongkai ho, ngan da leit ïathuh ïa i Pa ba phi la ïa poi.

Sbe - Khie Duh - Ieit *(Ka mih noh nangta. U Sbe u tur hajan u paralok).* Kumno i iklai ne em i Duh - Ieit.

Paralok - Ew! ka bok jong phi te Bah Sbe ka ïar kat u prah phriang jarut syndon *(U la pynroh).* Hangno keiñ ba phi leit ïa kynduh ïa i. Wow, kum ka puri! Phin ong ha ka dur ka dar ne ha ka ryniëng ryniöt. Ngam pat ju ïohi samla kum ma i.

Sbe - To to wat da pynroh eh.

Paralok - Haba dei ban pynroh hap ban pynroh.

Sbe - Ka dei na kata keiñ me ba nga sa shong samla katne por. Nga wad shi ïai wad ïa ka Theisamla, ka Thei-dondur dondar haduh ba ngan da shem. Tangba .... *(U leh sngewsih)* Kata ka shong sa ha ka jingïakren kaba mynta keiñ.

Paralok - To seh, wat nym buh jingmut artatien. Shisien ba phi la ïoh rung ha kum kane ka ïing, kaei pat ka jingeh?

Sbe - Kata te ka shong sa ha phi u paralok. Kynmaw mo, wat nym klet ban nang pynheh katba nga dang ïakren ma nga bad u Kpa jong i. *(U da pynkynmaw biang).*

Paralok - Wat nym khuslai ïa kata. Kumba phi la batai ngan leh beit.

Sbe - Sngap noh shuwa. Nga sngew kumba don ba wan rung.

(Ka wan rung ka Duh - Ieit bad ka da rah ïa ka pliang-rit ba don u kwai - u tympew).

Duh - Ieit - *(Ka ïa song kwai mar shi kyntien bad buh noh ïa uba tam halor ka miej - rit).* Ngan ïa shongkai myllen sa shipor mo. I Pa i la jan dep sum. Kumne hi in wan artad. *(Ka khreh mih noh)*

Sbe - Koit koit kam pher Duh- Ieit.

Paralok - Te balei phim ong ba in nang shongkai ito i Duh - Ieit bad ngi, khnang ba ngan dup sngewthuh ban nang ïa kren shuwa bad i ïa kata ka kam samla.

Sbe - Phim i seh ba i lehraiñ. Nalor kata, ym donkam ïa kren shuh bad i namar ngi la dep ïa phylliew jingieit lypa.

Paralok - To to ka biang hi. Tangba wat kyrkieh Bah Sbe. Lada u slem u Kpa jong i sa shipor - arpor ngin ïa hap ap hi haduh ban da ïa kynduh. *(U la sdang kren danda).*

(Ka Duh - Ieit na kyndong, ka nang sngap ïa ka jingïakren u Sbe bad uta u paralok. Ka nang wiat rymmuiñ marwei. Ka sa mih noh nangta na kyndong, haba ka ïohsngew ba u Kpa jong ka u la wan ïaid shaphang ka kamra - pdeng)

Kpa - *(U wan rung ha kamra pdeng).* Phi la ïawan shane?

Sbe & Paralok - *(Ki ïa ïeng naba shong).* Hooid Ma. (Ki ïa khublei kti artad)

Kpa - Ïa shong ïa shong. *(Ki sa iashong)* Ino ita i Bah Sbe.

Sbe - *(U ïeng kynrong).* Ma nga, Ma. *(U sa shong biang)*

Kpa - Kumno phi shait phi khlaiñ bha?

Sbe - *(U jubab lehraiñ).* Nga shu biang, Ma.

Paralok - Mynta te .... i Bah Sbe i la kham khlaiñ phi, Ma. Lada im khlaiñ im rat da poi wankai shaduh shane.

Kpa - Phi ïa wan da kaei?

Sbe - Ngi ïa wan da ka taksi.

(Ha ka jingshisha ki wan da ka bos na Sor)

Paralok - Em phi Ma, ngi ia wan da ka trok wan die phan kaba leit sha Mylliem.

Kpa - Are! nga sngew kumba phi ong ba phi ïa wan da ka taksi.

Paralok - Em phi Ma da ka trok *(La pynskhem u paralok).* I Bah Sbe i pynlong taksi - heh ïa ka trok nga tharai ba ngi hap shong sha pharah ka trok. Ngi ïa donbok ba ngi ïoh shong ha ki byrni thep phan ba thylli ba ki tehsong la kum ba shong ha ka Seat Taksi.

(U Sbe Sing u la shu dem lehraiñ shapoh).

Kpa - Phi te kiba ïa danda shisha *(Ki ïa wiat samrkhie).* Haba kumta phi trei aïu Bah Sbe)?

Sbe - Nga shu trei kam mistri.

Paralok - *(U la sdang pynheh biang).* Em phi Ma, I Bah Sbe i shu pynrit palat ïa ka kam ba i trei. Ha ka jingshisha i trei Kontraktor.

Sbe - *(Nalor ka jinglehraiñ u kiew sa ka jingdom laiñ ïa uta u paralok uba la shu sdang kren pynheh kulmar).* E .... hem ...... *(U sdang pynkhih ryndang)*

Kpa - Katate ha ka jingbunkam, phim ïoh trei ei-ei shuh mo ha ïing ha sem.

Sbe - Nga pyllait por hi ban trei ki kam lyngkhot lyngkhai ha ïing ha sem. Nga pynkhreh kot lem ïa u pyrsa ba dang khynnah-rit, nga sait ki jaiñ rit jong la jong.

Paralok - Ïa kata te, u Bah Sbe uba smat shisha. U pynkhreh kot ïa kito ki khynnah skul ba don jingeh. Dang step ngir u sei ki jaiñ heh jaiñ rit namar u bym ju sngewtynnad ban shong kli kti.

Sbe - *(U la sdang ai dak ïa u paralok da kaba leh jyrhoh ba um dei ban pynheh palat ïa ka jingkren)* O! hoh! .... O! hoh!

Kpa Phi sngew baïong-khlieh ne Bah Sbe?

Sbe - Em phi Ma, nga don kane ka jyrhoh teng khat-imat ba nga bam kwai myntan ne tip ba nga khie trei kam mynne dang step palat .....

Paralok - Ba phim tip te Ma. Ka jingshitom jong i Bah Sbe kaba la palat pud. Teng teng haba i jyrhoh wat ka snam ruh ka mih na shyntur bad wat na khmut.

Sbe - O! hoh! ....O! hoh! *(U la leh jyrhoh biang ban ai dak ïa u paralok ba un sngap noh na ka jingkren kulmar)*

Kpa - Phin ong kumta! Ka jingpang ka jingshitom ka lah ban dei na ka jingtrei shitom palat. Nalor ka kam kontraktor, sa ka trei ha ïing ha sem. Donkam ban pynaram ïa ka met.

Sbe - Em phi Ma, nga ....

Paralok - *(U la knieh ktien biang).* Une u paralok u la shu beh spah palat, u klet pat ban sumar ïa ka met na ka jingpang. Wat u Doktor hi ruh u la rai ba kane ka jingpang jong i ka dei ka pang ïabit.

Kpa - *(U ïeng joit naba shong)* Bah Sbe, khie da phah sumar bha shuwa ïa lade. *(Ma ki ruh ki ïa ïeng lang).* Phi lah ban da phah sumar ha ki Doktor Specialist. Ma phi kat u Kontraktor phi dei ban pynlut khnang ban ïoh ka jingkoit jingkhiah. Namar ka jingkoit jingkhiah ka dei ka spah-bah. Lada ngi koit ngi khlaiñ ngi lah ban trei kham shitom ban lum spah.

Sbe - Kaba dei Ma kaba phi ai jingmut.

(U sngewïalade kum uwei uba don jingpang khyllah, phewse ym kumta).

Paralok - Ka da dei da dei Bah. Tangba i Bah Sbe i bym sngap lem ïa ka jingpyni jong nga u lok. Mynta lehse i la peiphang haba i la ïakynduh mawsiang. In hap ban kohnguh ïa ka jingai jingmut lem jong phi Ma.

Kpa - Ma nga ruh ngan hap mih noh kumne na ïing, namar ba ngi don ka jingïalang shnong. *(U peit por artad ha ka baje kti)* O! sngewbha da ïa ap, i Duh - Ieit i la khreh sha ïa phi. Ïa shong, ïa shong shipor. *(U khreh mih noh).*

Sbe - Khublei shibun Ma. *(U khreh ai kti ban ïa khublei)*

Kpa - To to ka la biang, ngi la dep ïa khublei hynne. *(U mih noh artad)*

Sbe - *(U saw kyrung ki ngap bad kiew khluit laiñ ki shkor. Da ka jingbitar u phai sha u paralok).* Balei phi leit kren kulmar kumto. Nga nang wan ïalam ïa phi ba phin nang pynskhem ïa ka jingïadei jong nga bad i ....

Paralok - Hooid, bad i Duh - Ieit i baieit jong phi. Nga kren bad nga leh kumba phi la batai ïypa ïa nga. Haba phi ong hi ba ngan nang pynheh ma nga, te nga la leh keiñ ïa la ka kamram.

Sbe - Pynheh keiñ phi! *(U ïeng joit bad khreh mih noh na kamra shongkai).*

Paralok - *(U ïeng lang)* Kata ka sha ka dud pat phim ap seh Bah Sbe.

Sbe - *(U mih noh shabar).* Ale noh, ale noh. Ym donkam ka sha ka dud, katto la kut.

Paralok - *(U khot ïa u Sbe Sing)* Ale rung shuwa Bah Sbe, wan seh. To ngin ïa dih tang ka sha ba ki la pynkhreh. Lada ngi phet ne leit noh, kata ka mut ba phi ñiewbeiñ ïa la ka jong ka baieit. Ale rung shuwa. *(U khot biang ïa u Sbe).*

Sbe - *(U leit rung biang bad tan ïa u paralok).* Phim sngewthuh seh ba nga ong ka la biang ka la biang - Ia noh - Ia seh ..... *(U tan ïa u lok hynrei um lah. U buh tang ka kot sada barit halor ka miej pdeng u sa mih noh ïalade)*

Paralok - To ap seh - Ew! ka pyrthei aïu kum kane. Ban shong ruh jhieh ban ïeng ruh kynduh. Katto te ynnai paralok. Lada ngam ïarap ruh u ong ale ïarap, kane te ka ban ïap *(Ma u ruh u mih noh artad)*

Duh - Ieit - *(Da ka khmat phuh samrkhie ka wanrah sha 3 pela bad u jingbam ha ka tray. Ka kyndit haba ym don briew shuh ha kamra-pdeng).* I Pa te i la leit meeting shnong - O! shaei pat ki ïa mih ki

jong i Bah Sbe bad u lok jong i. *(Ka buh ïa ka tray ha ka miej-pdeng bad mih ban leit peit ïoh ki ïa don sha phyllaw. Ka rung biang hapoh kamra).* Are! shano ki jah? Kumno kin shu leit haba ki khlem kren ïa nga? Nalor kata, i Pa da lade hi i ong ba ngan leit ai sha ïa ki. *(Ka shong bhek ha ka shuki bad buh ïa ka kti ha ka khlieh. Mar kumta hi ka ïohi liak ïa ka kot-sada ba don bad ka jingthoh. Ka shim ïa kata ka kot-sada barit bad pule -*

> ***"Duh - Ieit, Baieit -***
> ***Katto ka jingieit jong ngi***
> ***Ka la dkut khlem dei por.***

Sbe-Sing - Ani Mei! Ko Pa shano phi don. Bah Sbe Baieit, balei phi phet jingdat. (*Ka ïam lynñiar marwei hangta).*

ACT - IV

Jingpyni - 1: U Sbe Sing ha ka jaka phah sumar pang

(Ha kawei ka sngi u Sbe Sing u la leit phah sumar ïa ka kjat ha uwei u Kabiraj, u bym dei nangne hynrei uba wan na shabar. U shu tip pateng na ki briew ba uba nang bha ban ai dawai bad don kiba la koit na ka jingshah sumar. Don pat kiba ong ba uta u Doktor Kabiraj u dang duna ka jingnang jingstad hynrei u ak pat kum uba nang bha. Ka kjat jong u Sbe Sing ha ka bynta ka khohsiew kadiang ka at bad jngem namar ba u ur ha ki bnai ba la dep)

Sbe - Khublei Doktor. Nga kwah ba phin pynpeit lem ïa kane ka khohsiew ba ka at bad ka jngem.

Doktor - Kano ka liang ma phi pang?

Sbe - Kane ka liang kadiang. *(U kyndong artad ïa ka patlun haduh neng khohsiew).*

Doktor - *(U twad ïa ka khohsiew).* Kane khohsiew te la at bha. Pang ba peit ma nga?

Sbe - Em Doktor, haba phi shu peit te kam pang, ka shitom haba nga ïaid.

Doktor - Ma nga pynkhih khondiat. (U khñoit na ka khohsiew).

Sbe - Wow! Ko Mei Wow! Ko Pa. *(U ud bad u shri na ka jingehkti bad ka jingbymnang jyllud uta u Doktor)*

Doktor - Ma phi don Mei don Pa?

Sbe - Em Doktor, baroh arngut ki la khlad.

Doktor - Ma phi wat ju ud. Ma phi ud te ma phi pang. Lada sngap jar ma nga pynkhem ma phi ym pang shuh. U khñoit biang. U Sbe um lah shah u ud u shri.

Sbe - Ani Wow! Nga sngew kumba ka kjat ka la dkut.

Doktor - To to la biang. Kane ka jingat bad jingjngem ka khohsiew dei na ka rta jong phi. Mynta ma phi ym dei shuh ki khynnah ïalehkai, ma phi la dei rangbah. Kumta jingpang ka pynat bad pynjngem ïa kane ka khohsiew.

Sbe - Kumno, phi ong Doktor ba dei na ka rta jong nga? Kane ka khohsiew kamon kaba ïa ryngkat ka rta bad ka khohsiew kadiang ba at kam lei lei.

Doktor - *(Une u Doktor u sngewthuh ba uta u nongpang u dei uba sian, bad u la leh sian buit noh da kumwei, namar um nang ban sumar ne ai dawai ïa kata ka jait jingpang).* To ich haba phi ong kumta - shim kane ka dawai kyllan, sa kyllan hi ma phi ha ïing. *(U ai artad ïa kata ka dawai).* Tangba kyllan bha ha kato ka jaka ba at bad ba jngem. Kan bha ruh ban kyllan dawai lang ïa kato ka khohsiew kamon khnang ba ki kjat jong phi kin ym ïa than.

Sbe - To khublei Doktor nga la leit *(U khreh mih noh).*

Doktor - Kumno ma phi shu ai khublei khlem ai bai dawai bad bai peit.

Sbe - O! shisha nga la kum klet.

Doktor - Dei na jingpang ma phi la klet. Hynrei ma nga ba sumar te ym ju klet pan poisa.

Sbe - *(U sei pisa)* Katno Doktor ngan ai?

Doktor - Sa kheiñ lang ma phi katno long. Bai shim slip ne tiket 2 tyngka + bai peit 10 tyngka + bai khñiot 20 tyngka + bai dawai kyllan 28 tyngka.

Sbe - *(U Sbe Sing u kheiñ sted).* Ka long 70 tyngka mo Doktor.

Doktor - Em, em ma phi la bakla kheiñ. Kata keiñ ma phi bakla dei na jingpang. Ym dei 70 tynka, dei tang 60 tyngka.

Sbe - *(U Sbe Sing u sei 60 tyngka)* Shim Doktor kane ka pisa.

Doktor - Kyrmen ma phi phin khlaiñ. *(U Sbe Sing u mih noh)*

Sbe - *(Habar - u kren marwei)*

Ani - ban shu shaniah bieit pleng kam long. Ngi donkam ban da hap peit thuh bha ïoh ngi ngat ha ki nongsumar deng dur bula. *(U mih noh artad*

ACT - V

U Sbe Sing - u leit ïarap ñiah ïa ka Taksi u paralok

(Ka Kong Dhur-Dhur - ka Nongdie jhur ha Madan-ryting, kaba sngaid bha kat u sup thep jaiñ)

Jingpyni - 1 : Jaka pynïeng Taksi hajan Ïewduh

(Ka Local taksi jong u Sbe Sing ka la over-load shadien da ki mar dukan jong ka Kong Dhur-Dhur. Kane ka nongdie jhur ka dang wan kit sa ar tylli ki pla khung nangta bud sa uwei u daju kit mar ha ki synduk - kot)

Sbe - Haei pat ngan thep sa katto katto ki mar? *(U da kylli pynuran ka khmut).*

Dhur-Dhur - Bah-Bah, thep noh ha ka seat ba shadien keiñ.

Sbe - *(U phe ka jingkhang shadien)* To to .... thep-thep kito ki mar ha ka seat ba shadien. *(Ka seat ba shadien ka la dap snam).* Kiew noh Kong Dhur-Dhur.

Dhur-Dhur - *(Ka kiew bad shong tyngngian bad kita ki mar, Ka spring kali shadien ka noh shapoh bad ki tyre dien ki da noh dambit ha ka surok-rong).* Ïa noh keiñ Bah-Bah nga tang poi kloi sha dukan.

Sbe - Phi long hi ban shong khapngiah kumto? *(U rung artad hapoh kali).*

Dhur-Dhur - Ïa ngi ki nongïew ka biang beit Donbok mo Bah-Bah, ba ngan die pynlut shibit namar lashai ka sngi ka dei ka Sngi U Blei.

Sbe - *(U start ïa ka kali).* Mynta ka sngi te phi la kit lut ïa ka ïew. *(U la kren danda bad peit ïa ka na ka ïit khmih. Shuwa ban pyntyllun ïa ka kali shakhmat, ki para nongñiah kali ki la shu ïaphai peitkai ïa ka Taksi jong u Sbe Sing ba ka la over-load. U ai horn ïa ka kali bad wiat rymmuiñ shuwa ba un mih nangta).*

Dhur-Dhur - *(Ka ïa songkwai shuwa).* Shim shuwa une u kwai. *(U shim ïa u kwai ba ka ïa song bad u tian ha ka shyntur).*

Sbe - *(Katba dang don ka traffic-jam, u Sbe Sing u la sdang kren danda biang).* Kong Dhur-Dhur phi kamai katne katne phin bsa

ïano haba phi dang shong samla kumne khlem khun khlem kti?

Dhur-Dhur - Nga bam bha ïalade keiñ, phim i ba nga sngaid nga plung kumne kur kur. Hooid nga peit nga ïarap lem ïa ki khun-ruid ba la ieh khun-swet i hynmen jong nga. *(Ka da kren myllung).*

Sbe - Nga itynnad ïa ka jinglong sbun mynsiem jong phi ....

Dhur-Dhur - Bah-Bah, sa thep passenger ei sa iwei-arngut hangto ha ka seat khmat ba phin ïoh extra ka baisha bai sikret.

Sbe - Ka dei Kong. *(U pynïaid ïa ka kali shaphang Khyndai-lad)*

Jingpyni - 2: Ka Taksi ka poi ha pynkiew P.B (ne Police Bazar)

(Na shiliang ka Mohini Store i jam pynsted iwei i Thei-lud ba phong patlun jean bad i da rah kti ban pynïeng ïa ka taksi u Sbe Sing)

Thei-lud - Hay Cabie!

Sbe - *(Skhek u pynsangeh ïa ka kali bad phai khmat sha kata ka passenger)* Ani Wow! ka dur kum i puri.

Thei-lud - *(Ka ïeng da dem na foot-path bad kylli ïa u driver)* Are you going to *LAIMU*?

Sbe - *(Namar ba um shai ïa ka jingkylli jong ka, u la kylli na ka).* What Madam?

Thei-lud - Are you going to *LAIMU*?

Sbe - Sorry Madam. *(U jubab don-akor).* I am not going to LAIMU, but straight to ***ALUKU.***

Thei-lud - What! *(Ka da peit bad wiat rymmuiñ ïa u Sbe Sing)*

Sbe - *(U pynshai biang)* - Sorry Madam - No ..... no, not to ***LAIMU*** but to ***ALUKU***. *(I pynran khmut bad ïeng kynriah noh sharud ka surok - bah. Ma u pat u pynïeng sah ïa ka kali kum uba shoh tyndep. Thret u kyndit ba nadien ki ai horn ba la ïeng laiñ ki kali. U start ïa ka kali bad thep ïa ka first-gear bad ïaid shakhmat)*

Dhur-Dhur - O! Balei Bah-Bah phi pynïeng sah kumto ïa ka kali?

Sbe - Tang kumto nga pynsangeh ïa ka kali, la jrong u laiñ ka traffic-jam. Ani! Ko Sor Shillong.

Jingpyni - 3: Ha surok-bah tang mar ïa lait ka Khyndai-lad

(Ka Kong Dhur-Dhur ka kynmaw sah ïa ka dur ba bhabriew jong kato ka Thei-lud ba pynïeng kali. Hamar ba kan kylli lorni na u Sbe Sing ka la phah pynsangeh shuwa ïa ka kali ba ka leit-lad kwai ha shyntur)

Dhur-Dhur - Bah-Bah, pynïeng shuwa ka kali! *(Ka da kren set kwai ha shyntur).*

Sbe - Balei, Balei Kong?? *(U pynïeng ïa ka kali harud-surok)*

Dhur-Dhur - Sngewbha ai uto u bilor-um ba ngan kynruh ktien bad ngan dih ruh.

Sbe - Phi buaid kwai ne? *(U ai u bilor umdih).*

Dhur-Dhur - Em, em nga leit lad-kwai imat. *(Ka plie ka jingkhang bad dih-um khyndiat).* Balei, Bah-Bah phi ong kumto ïa ito i Thei-lud ba bhabriew? Phi la dei ban plie ïa ka jingkhang ba in kiew ma i, ma phi pat phi ....

Sbe - Em, nga ong ïa ito i Thei-lud ba ngam leit sha ***LAIMU***, kata ka mut ngam leit sha Laitumkhrah keiñ. Hynrei ngin ïaid beit sha ***ALUKU***, ka mut sha shnong jong phi keiñ sha Alukudam ne Madanryting.

Dhur-Dhur - O-O-! Phi te u briew uba .... *(Ka da rkhie ïapler bad jaw-ummat, bud biang sa ka leit-lad kwai. Ka dih um biang)* Ïanoh keiñ Bah-Bah.

Sbe - *(U pynïaid ïa ka kali shakhmat)* Kong, ngam shim kren danda, nga kren ïa ka jingshisha. Mynta ka por kim ju don por ki briew ban kren jrong ne kren pynkut. Kumta keiñ ban ong *Laitumkhrah* ki ong *Laimu*, *Alukudam* ki ong *Aluku*, *Police Bazar* ki ong *P.B.* Ïa u *Pulit* ki ong u *Khum,* ïa u ***biri*** ki ong u *khui,* kumta ter ter. Phin peitphang hi ïa ka rukom kren ki briew!

Dhur-Dhur - Kata keiñ ma ngi ki nongshongïew ruh ngi ïa bun kam. Mynshuwa haba die pathaw ngi die tylli mynta pat ngi hap phiah ñuid lypa. Ïa u muli na kaba die khum la shu die tylli noh.

Sbe - Ki nongïew ki bunkam shisha - Naduh ka dohsniang, dohmasi ne dohkha la hap pynot dkhot lypa na ïew. Ha leh ïa ka pylleng ruh kin sa phah pynpait lypa ha u nongdie ha ka plastik bad shu leit sdieh beit ha ïing.

Dhur-Dhur - Ki longkmie ne ki nongshet ha ïing ki la aram phi ha ka shet jingtah.

Sbe - Phin ong kumno - ïa ka dohsnier ruh la shu ïathew inshi ne thew phut -thew meter. Haba thied doh ruh ki da ong *"Wat nym ai bun (bone), mo" kumta ter ter.*

Dhur-Dhur - O! Balei kumne la shu ïa ïeng sah kine ki kali?*(Ka kren kyndit namar ki kali ha surok ki ïa ïeng sah).*

Sbe - Phin ong kumno? La ïa bun eh kine "Ki Kali-Laplah" kiba la shu ïa knieh ïaid arlaiñ lai laiñ khlem don akor ban ïa ïaid lang tang ha uwei u laiñ.

Dhur-Dhur - Tangba ka dei phi ha kane ka por laplah kaba la shu ïa knieh khlem laplieng ha baroh ki liang. Shim bam biang da une u kwai. *(Ka ai kwai artad ïa u Sbe Sing)*

Jingpyni - 4: U Sbe Sing ha Dhanketi

(U Sbe Sing ha ka jingleit buh ïa ka Kong Dhur-Dhur sha Alukudam (Madan-ryting) u la wan phai thylli khlem ïoh passenger. Kumta ynda poi ha Dhanketi Petrol Pump u la pynïeng ïa ka Taksi harud surok ban ap passenger. Katba u dang ap passenger, tip kumno-re-kumno u la shoh samthiah shipor bad dem ha u steering kali. U phohsniew lyngngai kumba u don ha kawei ka madan phlang bad kata ka Thei-lud kaba pynsangeh kali ha Police Bazar)

(Ka jingphohsniew u Sbe Sing)

Sbe - *(U shong ap khmih lynti ïa ka jingwan ka Thei-lud)*

Are! la saw shiteng ruh i Thei im pat poi *(U peit por ha ka baje kti)*. I ong hi ba in poi saw baje.

Thei-lud - *(Ka ïaid suki mian mian nadien ba u shong u Sbe Sing bad ka da tup kynsan ïa ki khmat jong u da ki kti jong ka . U ïeng suki ïa ki kti jong ka)*. Balei Bah-Bah phim peit haba nga la wan ruh? *(Ka leh men kren khyllung)*

Sbe - Kumno ngan peit ne ïohi haba phi la tap ïa ki khmat jong nga na shadien?

Thei-lud - Ka dei ka kamram u Rangbah ban peit bad dien bad khmat na ka bynta jong ngi ki kynthei.

Sbe - To to namar nangne ngan peit ïa phi bad dien bad khmat. Ngan peit ruh shalor bad shapoh ïoh phi rieh halor dieng ne phi dem shapoh thliew.

Thei-lud - Kumta keiñ, u dei ban long u samla jong nga. *(Ka da wiat samrkhie bad shong lang bad ka da ktah ieit artad ïa ki ngab jong u)*.

Sbe - Nga la ap kumba ïa kut ma phi. kata naduh 4 baje.

Thei-lud - U Rangbah u dei ban long kumta. Phi ju ïohi em ha ka por kyntiew kurim. Ka wan poi shuwa ka kynthei ne u poi shuwa u rangbah ha Ïing Mane?

Sbe - Ani ko Kong Thei! Phi kylli pynban na nga. Ngam nang ban ai jubab namar nga dang sotti bad ngam pat ïoh jinghikai ïa kata.

Thei-lud - To to yn nai pat ïa kren shaphang kata ka jingkyntiew-kurim namar ngi dang dei ban ïa phylliew jingieit shuwa.

Sbe Sing - Ka dei kata kaba phi ong.

Thei-lud - Bah-Bah, to ngin ïa ïeng noh phi. La sngewngiah kata ka shong hajuh. Ïa ïa ngin shu ïa ïeng ïaid-kai noh *(Ka tan artad ïa ka kti jong u bad ki ïeng ban ïa ïaidkai)*.

Sbe - *(U kyndit thret na ka jingphohsniew na ka jingwan thapmet uwei u passenger Dkhar uba ong ban leit pynbuh ïa u sha Laban)*. Are! Kumno kumto nga phohsniew!!

ꔰ ꔰ ꔰ

ACT - VI

Jingpyni - 1: U Sbe Sing bad ka Samla Die Jhur (Duh-Daiamon)

Ha surok Mawkhar hajan Motphran

(Katba u Sbe Sing u dang ïaid lynti mynstep ban leit trei sha Laitumkhrah , u ju ïa kynduh ïa kawei ka Samla ha surok Mawkhar, Kata ka jingïaryngkat ha lynti ka long la kumba katto katne sien. Teng teng ma u u ïaid nadien jong ka bad teng teng pat ma u u ïaid shakhmat jong ka. Ha kata ka jingïaid lynti, u shem ha haba ma u u ïaid na khmat u ju kyrtiang dien hateng hateng ban peit ïa ka. Kumjuh haba ma ka ka don ha khmat jong u, ma ka ruh ka leh kumjuh da kaba kyrtiang dien ïa u hateng hateng. Na kata ka jingleh jong ka, u Sbe u la ithuh bha ïa ka dur khmat jong ka. Kata ka jingjia kam long tang haba ki ïaid marwei, hynrei ka jia ruh wat haba ki ïa ïaid ryngkat badno badno. U Sbe u la thaw buit da kumno ban ïohlad ban ïakren bad ka, hynrei um nud namar ba u shynraiñ ïa ka.

Kumne ka ïaid ka por haduh shibnai tam. Kata ka la pynlyngngoh ïa ki baroh arngut ba ka leit jia ryngkhat ban ïa kynduh ne ïa ryngkat ha ka juh ka lynti, bad kata ha kajuh ka por mynstep. Ha kawei ka step kine ki arngut ki la ïakren hapoh la ka mynsiem)

Sbe - *(U kren weibriew).* Ha kano mo ka rukom ngan ïohlad ban ïa kren bad phi ko samla ba bhabriew. Miet sngi ka dur jong phi ka wan paw ha nga.

Duh Daia - *(Ka kren weibriew).* U peit ïa nga, nga peit ïa u. Hato balei keiñ ïa nga ka kynthei briew ban peit ïapbieit ïa u Rangbah briew. Hato nga biang ka dur ka dar ba ki Rangdajied kin peit ïa nga.

Sbe - Ko por ba kordor to pynïaid lem ïa nga ba haduh lano ngan tang ïoh kren shikyntien ar kyntien ïa i. Lada nga tip tang ka jaka shong ne shano i leit i wan man ka step kum ma nga, nga la sngewhun. Shuh shuh lada nga tip tang ka kyrteng bad ka kur ka jait jong i ka la biang.

Daia - Kum ki para briew, dei hi ban ïa peit markylliang. Tangba balei keiñ ngim ïa kren?

Jingpyni - 2: U Sbe Sing bad u Paralok ha Ïew-Duh

(Ka jia ryngkhat ha kawei ka sngi katba u dang leit sha Ïewduh bad uta u paralok ha kaba u leit lap ïa kata ka Samla ba ka dei pynban ka Nongdie Jhur. Ha kata ka sngi u shu ïaid peit syntiat ïa ka. Ki ïa rung noh ha kawei ka dukan die-sha. Katba ki dang ïa dihsha, u Sbe Sing u la ïapur khana ïa kata ka samla Nongdie-jhur ha uta u paralok).

Sbe - Phi kynmaw ïa kato ka briew ba nga ju ïa lap ïa pur ïa phi ba nga ju ïa kynduh bunsien ïa ka ha surok Mawkhar?

Paralok - O, phi mut ïa kata ka samla kaba phi ju ïa kynduh ha ka por mynstep.

Sbe - Hooid keiñ.

Paralok - Phim pat ïohlad hi ban ïa kren bad ka?

Sbe - Ngam pat ïohlad keiñ haduh mynta. Tangba nga lap ba ka dei ka Nongdie jhur pleng. Nga la ïoh lad ban peit syntiat ïa ka, tangba ngam nud ban leit tur shajan ban kren.

Paralok - Nga la ïoh kem ïa ka jingmut jong phi. Te shu leh noh kumne keiñ.

Sbe - Kumno ngan leh?

Paralok - Ap seh ngan da pyrkhat - Phi te uba laplah. Ban ïoh kren ïa ka samla briew, hap ban da pyrkhat. Kam dei kum ïa ki khyllung khynnah ne kiba la ïaw ka rta.

Sbe - Kata keiñ nga shem jingeh kumno ba ngan leh.

Paralok - To to ka la biang. Phi lah ban sdang leit tur shajan jong ka da kaba leit thied jhur na basa jong ka. *(U la pasiaw ha ka shkor jong u Sbe Sing kumno ba un leit thied jhur. Lehse, kata ka jingthied jhur jong u kan sah kynmaw ha ka nongdie).*

Sbe - Ïa ïa ngin leit thied jhur noh mynta.

Paralok - Em, em wat pat leh khluit. Wat pat leit mynta. Sa leit thied jhur ynda phi la rah ka pla ban ïoh thep jhur. Da pynkhreh ïa lade kum uto u ban leit siew leit tda na ïew, hangta ka lad ban ïa kren kan sa plie

ꙮ ꙮ ꙮ

Jingpyni - 3: Ha Basa Die jhur ka Samla (Daiamon)

(Hadien arsngi, u Sbe Sing u leit ban thied jhur na basa kata ka Samla. Ynda u la poi ha kata ka Basa u shem ba ka dang don kawei ka briew kaba dang phah thew kubi. U ap shipor ba kan leit noh kata ka nongthied. Kata ka Samla ka kyndit thret haba ka ïohi ba uta u briew uba ka ju ïa kynduh ha lynti u wan ïeng ha khmat Basa jong ka).

Daia - Phi kwah da u jhur aïu Bah? *(Ka da kylli lehraiñ namar ka dei ka sien nyngkong ban kynjoh ktien ïa u briew uba ka la ju ia kynduh).*

Sbe - Nga kwah *sohsaw* bad u *muli.*

Daia - Jied hi nangto Bah, sa buh ha kane ka kriah. Ka la ai artad ïa ka kriah-rit)

Sbe - *(U jied saw tylli ki sohsaw kiba heh)* Katno ka dor jong kine ki sohsaw shi-hali?

Daia - Ngim ju die hali phi Bah ïa u sohsaw. *(Ka la pynshai).* Ngi ju die kilo ïa u sohsaw.

Sbe - O! phin ong kumta. To to thew kito ki kit katno. *(Katba ka Samla da dang thew ïa u sohsaw, u Sbe Sing u jied pat sa saw tylli ki muli).*

Daia - Kine ki *sohsaw* ki long 6 tyngka. Phi kwah muli ruh? Uto u muli uba dang lung.

Sbe - Thew thew syndon sa kine ki *muli* katno ki kit?

Daia - Em phi Bah, ïa u *muli* ngi die khum ne die tylli. Ïa u *muli* ngim ju die kilo.

Sbe - Ew, kaba pynkulmar khlieh pynban kata ka wan thied jhur. *(U la leh myn leh bieit).*

Daia - Phim ju wan thied jhur seh Bah?

Sbe - Nga ong kumta namar ngam pat ju wan thied jhur. Kong Thei, kane ka dei ka sien nyngkong. Nga poi wan siew ruh namar ba kim ïa lait wan ïew na ïing.

Daia - Nga tharai naduh mynta te phin sa nang bha ka siew ka

tda. *(Ka la kren danda).* Pdiang une u sohsaw. Thep hi uto u muli shi khum.

Sbe - *(U thep ïa u muli bad u sohsaw ha ka pla-siew)* Khublei shibun. *(U khreh mih noh nangta).* O, nga kum klet kylli katno long une u sohsaw bad u muli.

Daia - Nga ruh kawei hi, nga la dei ban ïathuh ïa ka dor. U sohsaw 6 tyngka bad u muli 4 tyngka. kata ka long 10 tyngka.

Sbe - *(U sei pisa da ka lut shispah).* Ka lut shiphew ruh ngam don, sngewbha biah da kane *(U ai artad ïa ka lut shispah).*

Daia - Ani ko Bah, 10 tyngka u jhur phin ai kat kato ka lut heh ngan ïoh khutia nangno? Peit bha ïoh phi don ka lut shiphew ne ka lut arphew.

Sbe - *(U don ka lut shiphew ha pla tangba u ai khnang da ka lut shispah tang ban ïoh ïa myllen bad ka).* To to seh biah shitom ma phi.

Daia - *(Ka pyrshang ñiew ïa ki khutia ha ka don. Ka don tang phraphew tyngka)* Peit shane nga don tang kine 80 tyngka.

Sbe - To to kam pher, ai hangne ka mat nang sah kata ka 10 tyngka. Ngan sa wan mih biang. Khublei shibun Kong Thei.

Daia - Khublei ïa phi keiñ uba wan thied jhur. O, sa pynkynmaw lem ynda phi la wan biang ïa kato ka 10 tyngka kaba don bad nga. *(Ka da wiat rymmuiñ).*

Sbe - Ngin hap ïa kynmaw lang hi keiñ *(U wiat samrkhie ïa ka).* Nga la leit Kong Thei. O! Ïa nga phi lah ban khot u Bah Sbe Sing. Ïa phi ki ju khot kumno?

Daia - Phi lah ban khot I Duh ne Duh Daia. To khie Bah *(ka shu peit sah ïa u haduh ba un da jah ha u paidbah).*

Jingpyni - 4: Ka Jingphohsniew u Sbe Sing.

(U Sbe Sing ha kawei ka miet por kynjat shai u phohsniew ba u ïaleitkai samla bad u paralok jong u sha ïing kata ka Samla Die

Jhur (Duh Daiamon). Kata ka jaka shong jong kata ka Samla u sngew kumba ka dei sha Nongkyndong. Ha kata ka jingphohsniew u shem ba u paralok jong u u da rah bad ka jingtem bad kata ka samla ka dang shongkai myllen harud dpei).

Daia - Phi dang ïa wan artad na ei kumne bad kato ka jingtem phi kieng ha ka met? *(Ka da thum ïa u shangkwai ban ïa songkwai artad ïa ki).*

Daia - Ngi shu ïa wan phah shna ïa kane ka jingtem keiñ ba ka don jingthut ha ka bniat teh ksai. Jait ba la poi shane shajan ïing jong phi ngi shu kwah wan rung bam kwai mar shi kyntien.

Daia - *(Ka da phai artad sha uta u paralok u Sbe Sing).* Phim sngewwit ban kieng sah ïa kato ka jingtem.

Paralok - Ym sngewwit phi Kong namar ba ngin ïa leit noh artad.

Sbe - *(U phai sha u Paralok).* Jait ba la ong ki kynthei, shu kohnguh beit seh ba ong ma i. Bah pynïeng shuwa shipor hangtai ha kyndong.

Paralok - Ka biang hi. *(U ïeng bad leit buh ïa kata ka jingtem ha kyndong).*

Sbe - *(U phai sha ka samla).* Balei phim tiew noh da ka sha mar shi pela, uto u ketli i kumba ka lah thnam ka um.

Daia - Ka um ka la sdang thnam ba nga mut ban pdem um sabon ïa ki jaiñ trei lum. Yn ïadih sha da kaei keiñ, don tang u slasha, ka shini ruh ym don shuh.

Sbe - Nga phah tiew sha ba ka don ka shini keiñ. Sei paralok na kato ka pla ïa ka shini bad u shira.

Paralok - *(U sei artad ïa ka shini bad u shira).* Nga nang mut kiba dei ban rah sha ïing.

Sbe - Hangne ruh ka dei ka ïing.

Paralok - *(U ai ïa ka shini bad u shira).* Shim Duh Daia.

Daia - Balei phin da wanrah ïa kine ki mar bam. Nga khlem poi pyrkhat ba ka shini ka la lut. Lada don shini, te u jingbam tah sha ruh u don ba nga shet da u pumithai-riewhadem. Tangba lashai te nga la ïoh leit siew ba ka dei ka sngi ïew.

Sbe - To to kam pher, ka biang hi kano kano.

Paralok - Bah Sbe, to nang tem kai noh ne shu rwai kai tang myllen katba dang tiew sha i Duh Daia.

Sbe - O shisha *(U shim ïa ka jingtem).* Ka dei ba phi ong ma phi - Mynhynne nga khlem pyrshang, tip ka la biang ne em kane ka jingtem. Sngap ho ngan shu tem kai ban ïa myllen.

Daia - Tem tem keiñ mano ba ong ïa phi ban nym tem. Phi lah ban rwai ruh ba ngam ju ïohsngew shuh ïa u ryndang ih sur jong phi.

Sbe - *(U pynbeit ksai ïa ka jingtem. U wad sur. U sa sdang kynud jingrwai).*

Ko Duh Daia, Duh Daiamon,
Jingieit hangno sha keiñ phi don;
Hangne ngi wan shong kai bad phi,
Ban ïa myllen para ma ngi.
Ei-ei ngim don tang jingsyllok,
Ïa ngi phi pdiang kum paralok;
Shi kyntien kwai ba phi ïa song,
Katno sngewjuh myllen ban shong.

Haba hangne ngi wan kai lang,
Ka shong ha phi ban peit na sdang;
U Rang samla u Rang tyrwa,
Da pynshong dor ko Thei samla.
Dei ka jinglong bad dur ilub,
H'u Rang ka ring ka dur ba phuh;
U wad u ïit bad pynshongdor,
Hangno jingieit kaba kordor.

Katba ka por te ka dang dei,
Jinglong samla wat pynsepei;
Ïoh ba hadien shu babe ei,
Wat kynnoh mo ïa ka pyrthei.
A Duh Daia, Duh Daiamon,
Nga tip jingieit hangno phi don;
Jingwiat rymmuiñ bad khmat peit suh,
Nga hi marwei nga la sngewthuh

(U Sbe Sing u kyndit noh na ka jingïohthiah na ka jingtem-radio u para marjan, artad ruh ha ka la sdang mih ka sngi. U khie joit bad shong pyrkhat ïa kata ka jingphohsniew ïa kata ka Samla Die Jhur (Duh Daiamon)).

ACT - VII

U Sbe Sing sha ïing u Madeng

Jingpyni - 1: Hajan ïing u Ma-Deng

(U Sbe Sing u leit ai sngewbha ïa uwei u Maw-Tylliat Jingshoh ha ïing ka Lok u Ma-Deng (ba la khlad). U Ma-Deng u dei u kñi ba shipara-arkmie bad ka kmie jong u Sbe Sing. Ka Lok uta u Ma-Deng ka shong ka sah bad ka khun samla ba marwei ha kawei ka shnong jong ka Ranab-lum ha Sor Shillong. Ïa kata ka Lok u Ma-Deng la ju khot ieit da 'ka Ñia'. Katba u dang kiew ïa ki maw-step jong kata ka shnong u da ïeng shan syngkai haduh laisien bad u sa poi tiap ha phalor ïingkhun jong u Ma-Deng. Shuwa ba un plie ïa ka khyrdop-nar u ïohi ïa kawei ka Thei-lud ba phong patlun-jean bad ka da kieng beg bad rah artad bad kawei ka Air-bag. Shisien peit u artatien tip ka dei ne me ka khun marwei jong u Ma-Deng namar um ju ïohi shuh ïa ka la slem. Jar la katta u tur sha phyllaw ïing).

Sbe - Thei-thei, i Ñia i don ha ïing?

Duh-Duh - *(Ka phai wak bad peit na khlieh haduh kjat ïa uta u samla ba kren ïa ka).* You mean my Mummy? Let me see - please wait. *(Ka khñiot ïa ka calling-bell ha baranda, hynrei ym don ba wan mih).*

Sbe - Thei-thei, phi ruh ki dang wan jingwan ne kumne?

Duh-Duh - Oh, Yes. Nga dang wan poi na sha Kolkatta. Just wait a minute. Ngan leit khot ïa i Mummy, tip i don sha kpier ne hapoh toilet. *(Ka leit sha kiar ïing bad ka khot artad ïa ka kmie).* Mummy, oh Mummy - Mummy where are you?

Ñia -*(Ka sur ka mih na shadien ïing)*. Wa, ka khon! Phi poi suk iem khon?

Duh-Duh - *(Na shadien ïing)* Yes Mummy, by Air naduh Kolkatta haduh Guwahati, bad da ka Helecopter haduh Umdiengpun. Oh, Mummy! nga kliat ban ong ba u don u brew.

Ñia - *(Thret ka kyndit)* Pha wan ïalam brew na Kolkatta?

Duh-Duh - No, no ...no Mummy - u wan wad u brew.

Ñia - U brew a-ïe uta, u samla ne u tymmian?

Duh-Duh - Mummy, I don't know, tangba u dei u brew.

Ñia - *(Ka wan mih sha phyllaw-ïing) O, da u Bah Heh du!! Phei wan poi shanei Bah Heh?*

Sbe - Hooid Ñia. Nga shu wan mih shane ba phi phah wan ma phi.

Ñia - Alee, alee, rung hapoh. Shuh ngan da leit plei ka ïing ka siam. *(Ka leit shadien ïing bad wan plie ïa ka jingkhang jong ka kamra-pdeng)*

Jingpyni - 2: Ha kamra shong-kai

Ñia - *(Ka khot ïa u Sbe Sing)*. Rung rung Bah Heh. Shuh ngan da khot lang ïa ka Duh-Duh. *(Ka rung shapoh kamra bad ka su wan mih biang)*.

Ñia - Phi long kumnoo Bah Heh, phi khlaiñ iem?

Sbe - Nga khlaiñ Ñia. *(Wan rung sa ka Duh-Duh)*.

Duh-Duh - Yes, Mummy. Phi khot ïa nga. *(Ka peit lyngngoh ïa u Sbe Sing ba kam kynmaw shuh ïa u)*.

Ñia - Duh-Duh, unei u deei u pyrsa jong i Pa jong phei. Ka Duh-Duh ka la kliet ne ïa u Bah Heh uba ju ïalehkai lang ha ka por khynnah.

Duh-Duh - *(Ka khublei kti ïa u Sbe Sing)*. Wat sngewei-ei ba ngam ithuh shuh. *(Ka da leh sngewsih)*.

Sbe - *(U shongnoh na kaba ïeng ïa khublei)* Nga dei u Bah

Heh Sbe Sing. Ma nga ruh naduh ba nga ïohi nyngkong hynne ha phyllaw nga la shu mutdur ba dei ma phi.

Ñia - Kata keiñ Bah Heh, ha katow ka por ba phi wan shanei phi khliem ïa kynduh ïa i Duh-Duh. Ka por ka ïaid stied baroh arngut phi la ïa samla kumnei. Ka Duh-Duh ka ïohkam ha ka Kompany kaba sha Kolkatta mynta la 4-5 sniem.

Sbe - Ha ka por ba dang don I Ma-Deng man ka por nga poi shane. Ngi ïalehkai lang bad phi ha ka por khynnah-rit. Nga la sah miet ruh, tip shisien ne arsien, ngam da kynmaw shuh. Kumto, keiñ naduh ba khlad i Ma-Deng ngi ïa wankai bad i Kong sa tang ar sien lai sien. Ynda nga la heh, haba nga wankai shane ngam ju ïa kynduh ïa phi Duh-Duh.

Ñia - Ka Kong ka khlaiñ iem. Utow u khon jong ka te u la heh mo.

Sbe - Hooid, i Kong i khlaiñ. U khun jong i (u Jai) u la khynnah. Nga la klet ban sei ïa une u Mawjynshoh *(U sei artad na ka pla).* Nga la phah stah na u maw ba paka.

Ñia - Bah Heh, nga roh nga la jan kliet ba nga phah wanrah Mawjynshoh ha phei. Naduh ba u la pait utow u maw uba rim nga la shu pyndonkam da ka Grinder. Ban tyllit jynshoh te u bang hei da kaba tyllit ha u Mawjynshoh.

Sbe - Ka dei kaba phi ong. Naduh ba phi phah wanrah Mawjynshoh, tip kumno kumto la don imat ar bnai tam. Nga shim por ban wanrah namar ba u pynslem uto uba nga phah shna.

Ñia - Mynta hei janmiet ngan phah tyllit tungtap.

Sbe - Phi lah ban pyndonkam noh mynta namar nga la dep pynkhuid lypa ma nga.

Ñia - Khublei shibun, Bah Heh. Katno u shongdor Bah Heh *(Ka twad pisa artad na ka pla-king).*

Sbe - Ym donkam pisa Ñia. Nga shu wanrah sngewbha ïa phi, artad ba uto u nongshna u shu pynshna ei ïa nga.

Duh-Duh - Thank You Bah Heh. We are lucky Mummy. I Bakha i wanrah present da 'u Rock-Machine' ban tyllit jynshoh.

Ñia - Khublei shibun ieh Bah Heh.

Duh-Duh - Mummy please. Bah Heh, don't mine. Nang ïashong myllien bad i Mummy. I am taking bath. Nga ruh nga kyrkieh ba ngan hap leit shibit sha P.B nangta sha Laimu bad lada lap por sa sha ïing ka paralok kaba sah sha Aluku. Ha kawei ka sngi lada nga wan shuti na Kolkatta ngan sa wan visit sha ïing jong phei ryngkat bad i Mummy *(Ka mih noh na kamra-pdeng).*

Sbe - To to Duh-Duh. *(U shu ang lyngngoh ba ka mih noh nangta. U da kwah eh ban ïa shongkai myllen bad ka. Hamar kata hi ka por la wan rung ka Thei Samla ba miat-dur kaba wanrah sha ar pele ha ka tray ryngkat ka pliang buh jingbam).*

Ñia - To keiñ Bah Heh ngin ïa dih noh da ka sha. *(Kata ka Samla khynnah trei ka buh ïa ka Tray rah sha ha ka miej-rit).*

Sbe - *(U kyndit thret)* Are kumno phi la da kloi phah theh sha?

Ñia - Ba ka la don lypa ka um-thnam. *(Ka phai sa sha kata ka khynnah-trei kaba ïeng sah hangta).* Thei, shim pynrah noh unei u Mawtyllit-jynshoh bad buh bha ha kyndong kamra-shet.

Thei - *(Ka rah ïa uta u maw)* Are! uta u maw uba itynnad ka dur ka dar. Naei phi ïoh Ñia?

Ñia - Khei .... khei leit buh shuwa ïa u maw, ngan sa ïathuh shibit. *(Ka Thei ka mih noh nangta).*

Sbe - Ito pat i samla iba ha ïing jong phi?

Ñia - Iem - ka khynnah tre-ïing. To ngin ïa duwai Bah Heh. *(Ka buh jingduwai shuwa ban dih sha).*

Sbe - *(Katba u dang dihsha, ka jingmut jingpyrkhat jong u ka her sha ka Duh-Duh bad ïa kata ka Thei. U jingbam u la pynlut lai tylli, ka sha pat ka dang dap ha ka pela).* Naei phi thied jingbam, uba bang bha?

Ñia - *(Ka thap leit lad ba ka dang dihsha)* Imat u deei u jingbam ba wanrah ka Duh-Duh. Dih shuwa katow ka sha ïoh lap ba ka pjah. *(U dih pynlut ïa ka sha).* Ngan phah thiah shuh ka sha?

Sbe - Nga la biang, Ñia.

Ñia - Nang shong shiphang, ngan lei shim kwei *(ka mih nangta)*

Sbe - *(U peit ïa ki jingbuh jingsat ba itynnad ha kata ka kamra shongkai. Ka jingmut jingpyrkhat ka her sha ka Duh-Duh. U kren halade).* Nga shu shaïong ngaiñ ka jingmut jingpyrkhat ïa ka dur bhabriew i Duh-Duh. Tangba balei i kren Khasi-khleh-Phareng kumto. Ha leh i la sah slem sha ri nongwei. Ito i Thei pat, katno ka jingbhabriew ha ka riam ka beit ba wandur. Nga nang mut iba ha ïing i Ñia iba dang pule College, phewse i dei i nongtrei-ïing. Ani ka dur bhabriew i Bakha salit la kum ka puri-blei. Lano keiñ in wankai sha ïing jong ngi - *(Thret u kyndit na ka jingwan rung ka Ñia jong u).*

Ñia - *(Ka ïa songkwai ïa u).* Bah Heh, lada phi lait por sa da wankai biang. Sa ai khubleei sha ïing jong phei. Ma nga roh ngan hap khreh noh, ban ïa leit lang bad ka Duh-Duh.

Sbe - *(U ïeng kynsan bad khreh mih noh).* Te nga ruh ngan leit noh *(U khublei ïa ka Ñia bad u sa mih noh nangta da ka jingsahnud ba u khlem ïoh ïa kren bha ne ïa shongkai myllen bad ka Duh-Duh. U buh jingmut ba un sa wan ïa kynduh biang ïa ka Duh-Duh kaba u ishoh jingmut ïa ka dur ba bhabriew jong ka).*

ACT - VIII

U Sbe Sing bad ka Samla Die-jhur (Duh Daiamon)

(U Sbe Sing bad kata ka Samla Die-jhur (Duh Daiamon) ki la ïa kynduh jan man la ka por. U ju leit man ka teng sha Basa Die-jhur bad sha ïing jong ka ruh. Ha ki sngi shong sngi ki ju ïa leit shangkai kylleng bad ki nang ïai bteng ha ka jingïaphylliew jingieit. Ki buh ka jingkyrmen ba kin sa ïa pynbeit noh ban tei ïa ka long ïing long sem ba thymmai ha u mawsiang jingieit ba skhem.

*Shuwa ban poi kata ka sngi bakhraw, u Sbe Sing u la ailad ïa ka Samla jong u ban ïa shim bynta kum ka Main Actress ha kawei ka Philim Khasi - **"Jingieit ba shong per"**, (ban sa mih shen), ïa kaba ma u hi u long u Director jong kata ka phlim ka ban pynmih da u paralok jong u. Ha kata ka Bynta Bakhadduh jong ka Phlim, u Director (u Sbe Sing) u la batai ïa u Actor bad ka Actress (Daia) ba kin leh bha, namar ka dei ka bynta kaba itynnad tam).*

Scene - 1 : U Director bad Camera-man ki ïeng ha kawei ka liang, katba u Actor bad ka Actress ki ïa ïeng mar syndah.

Director - Silence please. Camera Roll. Action.

Actor - *(U ieng bad ap ïa ka jubab na ka Actress. U kren hapoh mynsiem).* Balei ine i Daiamon im kren i shu sngap sah?

Actress - *(Ka ïeng sah, kam kren ïa ki kyntien ba dei ban kren. Hapoh mynsiem ka kren).* Kumno keiñ ngan kren haba don lang i Bah Sbe Sing.

Actor - *(Um lah shah ïa ka jingsngap mynthi ka Actress).* To .... to kren kumba la batai u Director.

Director - Cut - cut - cut. Are! Balei ko Bah Actor phi kren ne phi batai ma phi. Ka kamram jong phi ka dei ban shu ïeng bad sngap ïa ka Actress ba kan kren.

Actor - Sorry Bah!

Director - Make up please. *(U phai sha ka Nongpyntah powder).* Hurry up. Kloi kloi. Ïeng biang ha ka juh ka jaka.

(U Actor bad ka Actress ki leit ïeng biang ha kajuh ka jaka, hadien ba la dep ka make-up).

Scene - 2 - Ki Nongïashim bynta (Actor bad Actress) ki ïeng biang ha kajuh ka jaka.

Director - Silence please. Camera Roll. Action.

Actress - *(U Actor u tur hajan jong ka).* Nga .... nga .... I ....

Director - Cut - cut - cut. Are!

Balei ko Duh phim kren pyndep kumba la batai. Phi kren teh teh pynban - Nga .... nga .... I ....

Actress - *(Ka phai sha u Director uba dei u Samla jong ka)* Sorry ! Bah Bah.

Director - Make-up. Please ....

(Tang dep ka make-up, u Actor bad ka Actress ki ïa ïeng biang mar syndah ha kajuh ka jaka)

Silence please. Camera Roll. Action.

Actress - Nga .... nga ieit ïa phi - I love you. *(Ka ïam pynban bad leit kynrup pynban ïa u Director)*

Director - Camera-man! Cut - cut - cut. O! Balei phi leh kumne?

(U Actor bad u Camera-man ki shu ang lyngngoh)

Actress - *(Ka peit ïa u Director).* Ngan ong kumno ïa i Bah Bah (Actor). Haba nga ieit ïa phi. I love you, haba nga dei ka samla baieit jong phi.

Director - Ani ko Duh! Baroh shi katta ngi la dep pynsngewthuh ïa phi ba kane ka dei tang kaba shu ïa ak ha ka phlim, ym ban shim ba uta u Actor ba u dei u samla ba shisha jong phi.

Actress - *(Ka shri ïam).* Tip seh ngam sngew nang kren ne ong ei ei. Ka ktien 'ieit' ne 'love' ha nga hi nga sngew ba kan dei tang ïa phi hi.

Director - Daiamon - Thei-thei jong nga, pyrkhat lem ïa nga u Director bad ïa u Nongpynmih phlim. Mynta ka sngi ngi la shu ïa lapmiet tang ha kane ka Bynta Bakhadduh. Kane ka dei ka part ne ka bynta kaba itynnad tam. Ki kyntien ba khadduh ba phin kren bad ka jingkdup u

Actor ïa phi ka Actress, kan pynshohbieit bad pynshoh mynsiem ïa ki ban peit ïa kane ka phlim.

Actress - To ngan pyrshang ban leh kumba phi la batai. *(Ka ñiad ïa ki ummat ba lang ha ki khmat)*

Director - Wat ong ba phin dang pyrshang ban leh. Hynrei phi dei ban leh beit kumba dei ban leh.

Wat pyndiaw ne pynsngewsih ïalade. Kum u Director nga dei ban kren ne pyni khnang ba ka phlim kan long kaba jop. Mynta ka sngi ka la biang katto. *(U phai sha kiba ïa don lang baroh).* Paralok baroh, lum noh ïa ki tiar - To ngin ïa leh bha bad pynkut noh ïa kane ka bynta ka phlim lashai ka sngi.

Actress (Daia) - *(Ka peit kit ïa u She Sing bad ka bat na ki ksangti jong u).* Wat sngew ei ei. ngin pyndep pat la shai. *(Ka phai ïa kita kiwei).* Khublei ïa phi baroh. Ngin sa ïa kynduh biang lashai ka sngi.

(Kut ka Drama Biria - U SBE, Vol. I)

ഇ ഇ ഇ

KATTO KATNE SHAPHANG U NONGTHOH

La kha ia u *Kitbor W. Nongrum* ha ka 14.08.1945. U dei u khun jong I kong Konsila Nongrum bad i Bah Wiepshon Roy Thangkhiew. Ha ka jingpule, u la pyndep ia ka B.Sc Pt.I&B.A. U don 9 ngut ki khun. U shong u sah mynta ha 4½ Mile, Upper Shillong.

U long uwei na ki Nongthoh kot-Khasi bapawkhmat. U la pynmih bun tylli ki kot ha ka liang ka *Novel, Short Story, Poetry, Drama, Kot Biria, Kot skul bad College/University.* U long u nong ak bad Nongpynmih Phlim ha ka Video. U ju ia shim bynta ha ka *All India Radio, Doordarshan Kendra.* U ju pynbyrngia ia ki paidbah ha ki Rynsan ialehkai, kum u Nongseng ka SBUK.

U la ia shim bynta ha ka imlang sahlang kum u Sector Warden, Secretary, Field Management Committee (Development Block), u President Seng Samla Shnong, Executive Member bad Secrtary Shnong barim. U long u dkhot ba shitrhem bad uwei na ki Nongseng ka *Khasi Author's Society, Study Tour Circle, Seng Biria U Khasi. (SBUK)* Ha ka kam Balang, u long u Rangbah Balang & Publicity Secretary, Parish Council, etc. U long ruh u dkhot jong ki M.C jong ka Secondary & Higher Secondary School. U long u Vice - President ka Khasi Author Society, u Vice -President ka Seng Kur Nongrum, u President barim ka Study Tour Circle.U la long u Nonghikai Skul & u don la ka Tutorial Class, u President, Shon Roy Basan Sec. School & u President, Parents' Association, Visitation Sisters of Donbosco.

Ha ka kam Sorkar u la trei kum u L.D.A., U.D.,A., bad bun snem kum u *Personal Assistant* bad *Private Secretary jong ki Minister. U la shong thait na ka kam Sorkar kum u Under Secretary, Health & Family Welfare, Meghalaya(2002). U Bah Kitbor u la ioh ia kine ki khusnam.*

(a) *State Literary Award,* 1983 na ka Govt. of Meghalaya.

(b) *Citation -1998* kum u Nongthoh na ka *Mondon Bareh Memorial,* Shillong.

(k) *Bharat Excellency Award, 2000* na ka *Friendship Forum of India, New Delhi.*

(d) *Meghalaya Day State Award, 2002* (U Tirot Sing Award) na ka Govt. of Meghalaya.

(e) *North East Excellent Personality Award, 2002-2003* na ka *International Penguin Publishing House, New Delhi.*

(g) *Jingpynkup burom na ka Seng OASIS (Old Ageing Separated Inform Society, Shillong (2007).*

KI KOT BA LA PYNMIH DA u Kitbor W. Nongrum

NOVEL:

1. Ka Pung ka Jingieit (1973)
2. U Shanbor bad u Wadbor (1976)
3. **Ka Jingïaishah** (1983) (*State Literary Award*)
4. Ka Jingieit bajanai ïa phi (1987)
5. Nga dang ieit ia phi (1987)
6. Ha phi nga aiti (1988)
7. Balei tang ïa i Thei? (1988)
8. Nga dang kynmaw (1991)
9. Ki Biria dei por (1992)
10. U Bieit bad ka khun u Patsha (1994)
11. Nga khlem poi pyrkhat (1996)
12. Ngan ap ïa phi (1999)
13. Ka Shatsngi (ha ki dur)

DRAMA:

1. Ka Shatsngi (1999). 2. Ka Rimon (2009)
3. Ngam lah ban klet 4 Ka Tiewbon (2010)
5. Ka Drama Biria - U Sbe (2011)

SHORT STORY:

1. Ki Ummat Jingieit (1987)
2. 9 tylli ki Biria Dei Por (2004)

POETRY

1. Ka Umpohliew (1982)
2. Ki Sur ba dang sawa (1992)
3. **KI SUR SHONG SBAI** (1994)
4. Hima Jingieit jong nga (1995)
5. Ki Sur bat kpoh (1995)
6. Kiba nga ñiewkor (2000)
7. Ki Matti U Khasi (2001)
8. Ki Mawkordor ka ïing ka sem (2002)
9. Ka Shatai - KA TIEWLARUN (2005)

KI KOT NA KA BYNTA KI KHYNNAH PULE

1 U Mawjam Jingstad (Khasi Primer)
2. Ka Kot thoh dak, Klas 'A'
3. Ka Kot thoh dak, Klas 'B'
4. Ki Ktien shong sbai (1996)
5. Katto katne shaphang ki Drama Khasi
6 Solve HSLC - Mathematics (Arithmetics/Algebra)
7. Ki Nongthoh Kot Khasi Vol. I (1982)
8. Ki Nongthoh Kot Khasi Vo II (1982)
9 Ki Nongnoh synñiang sha ka thoh ka tar Khas
10 Ki Kot Khubor & Ki Kot Khasi (1982)
11. Ka Kot iarap Class - X Khasi MIL (2011)
12 Ka Kot iarap Class - XII. Khasi S.L (2011)
13. Ka Kot Iarap Class - XII Khasi MIL (2011)
14. Ka Kot Esse (Essay) SSLC (2007)
15. Ka Kot Esse (Essay) HSSLC (2008)
16 Ka Jingroi Jingsan Ka Thoh ka Tar Khasi (2005)
17. KI SUR SHONGSBAI (1994), Class - XII (S L)

KI KOT NIAM

1. Ka Jingai bakordor (2003)
2. Kiba nga ñiew burom (2003)
3. Ka Jingai bakordor - II (2009)

JINGTIP KYLLUM

1. Ka Rukom Shet Jingbam Khasi
2. **Latest G.K - Jingtip Kyllum (2011)**
3. Nangne nangtai (1997)
4. Jingtip Kyllum (G.K.) -Class - I, II, III, IV(2011)
5. Ki Essay & Kiwei de (2001)
6 9 - Tylli ki Mawkordor (2004)
7 Ka Sor Shillong (2006)

* Rev. Thomas Jones & Dr John Roberts ('10)

Lah ban ioh na :-
Sister's Book Stall.
Synod Complex, Room No. 41
Mawkhar, Shillong - 2
Bad na kiwei kiwei de ki Dukan Kot.

Rs. 30/-

Printed at MELGOR PRINTING PRESS, Synod Complex Room No. 29. Ph. No. 9863095475